

ЗАКОН

о безбедности хране

"Службени гласник РС", број 41 од 2. јуна 2009, 17 од 14. марта 2019.

НАПОМЕНА ИЗДАВАЧА: Закон о изменама и допунама Закона о безбедности хране („Службени гласник РС”, број 17/2019) ступио је на снагу осмог дана од дана објављивања у „Службеном гласнику Републике Србије”, односно 22. марта 2019. године, а примењује се од 1. априла 2019. године (види члан 44. Закона - 17/2019-10) (текст Закона пре измена и допуна из броја 17/2019 можете погледати са десне стране, у делу "Верзије пречишћеног текста").

I. ОСНОВНЕ ОДРЕДБЕ

Предмет уређења

Члан 1.

Овим законом уређују се општи услови за безбедност хране и хране за животиње, обавезе и одговорности субјеката у пословању храном и храном за животиње, систем брзог обавештавања и узбуњивања, хитне мере и управљање кризним ситуацијама, хигијена и квалитет хране и хране за животиње.

Изузеци од примене

Члан 2.

Одредбе овог закона не односе се на примарну производњу хране, припрему, руковање, односно складиштење хране за потребе сопственог домаћинства, као и на храну за животиње које не служе за производњу хране.

Циљ закона

Члан 3.

Циљ овог закона је да обезбеди висок ниво заштите живота и здравља људи и заштиту интереса потрошача, укључујући начело поштења и савесности у промету храном, узимајући у обзир када је то могуће заштиту здравља и добробити животиња, као и здравља биља и заштите животне средине.

Значење појмова

Члан 4.

Поједини изрази употребљени у овом закону, имају следеће значење:

1) *Анализа ризика* јесте процес који се састоји од три међусобно повезане компоненте: процена ризика, управљање ризиком и обавештавање о ризику;

2) *Крајњи потрошач* је лице које конзумира храну, а не користи храну у било којој фази пословања храном (у даљем тексту: потрошач);

2а) Међународно прихваћени стандарди, смернице, водичи и препоруке јесу они који су разрађени у оквиру Организације Уједињених нација за храну и пољопривреду (FAO), Светске здравствене организације (WHO), Комисије Codex Alimentarius, Међународне организације за заштиту здравља животиња (OIE), Међународне конвенције о заштити биља (IPPC), Европске и медитеранске организације за заштиту биља (EPPO), Међународног удружења хемијских аналитичара (AOAC), Међународног колаборативног савета за аналитику пестицида (CIPAC), Европске организације за сарадњу и развој (OECD), Европске агенције за безбедност хране (EFSA), Међународне организације за стандардизацију (ISO) и др.;*

3) *Мониторинг* јесте спровођење низа планираних активности које се односе на праћење или мерење, како би се добио увид у правилну примену прописа о храни и храни за животиње, као и прописа из области здравља и добробити животиња и здравља биља;

4) *Нова храна* јесте храна или састојци хране који се до сада нису користили у исхрани људи, осим **генетички*** модификоване хране, прехранбених адитива, **прехранбених арома***, помоћних средстава у производњи и **прехранбених ензимских препарата***, који су одобрени за употребу у храни и храни за животиње;

5) *Обавештавање о ризику* јесте међусобна размена података и мишљења кроз процес анализе ризика која се односи на опасности и ризике, факторе ризика и уочавање ризика, између процењивача ризика, надлежних за управљање ризиком, потрошача, субјеката у пословању храном или храном за животиње, научних и високошколских установа, као и других заинтересованих страна, укључујући и објашњење резултата процене ризика и основу за доношење одлука о управљању ризиком;

6) *Објекат* јесте грађевинска целина у којем се обавља делатност у било којој фази производње, прераде и промета хране, односно хране за животиње;

7) *Опасност* јесте биолошки, хемијски или физички чинилац у храни или храни за животиње или стање хране или хране за животиње, који могу потенцијално да изазову штетно дејство на здравље;

8) *брисана је* (види члан 1. Закона - 17/2019-10)

9) *Пословање храном* јесте свака делатност, јавна или приватна, која се обавља ради стицања добити или не, у било којој фази производње, прераде и промета хране;

10) *Пословање храном за животиње* јесте свака делатност, јавна или приватна, која се обавља ради стицања добити или не, у било којој фази производње, прераде и промета хране за животиње;

11) *брисана је* (види члан 1. Закона - 17/2019-10)

12) Примарна производња јесте производња, узгој и гајење примарних пољопривредних производа, укључујући жетву, бербу или убирање плодова, мужа, узгој животиња пре клања, као и лов, риболов и сакупљање самониклих плодова;*

13) *Промет хране и хране за животиње* јесте складиштење, дистрибуција, продаја, излагање ради продаје, размена и уступање, било да је бесплатно или не, увоз, провоз и извоз, осим у научноистраживачке сврхе;

14) *Промет на мало* јесте руковање храном, односно њена прерада, припрема, складиштење, на месту продаје или испоруке потрошачу, делатности припреме и послуживања хране, а нарочито у:

(1) продавницама, супермаркетима, мегамаркетима,

(2) објектима колективне исхране (кантине, болнице, вртићи, школе и сл.),

(3) објектима јавне исхране (јавне кухиње),

(4) угоститељским објектима, печењарама, објектима брзе хране, посластичарницама, пекарама, као и кетеринг услуге и услуге испоруке готове хране;*

15) *Промет на велико* јесте руковање храном, њена прерада, припрема, складиштење на месту продаје или испоруке, ради даље продаје или прераде (дистрибутивни центри);

16) *Процена ризика* јесте научно заснован процес који се састоји од четири фазе: утврђивање опасности, дефинисање опасности, процена изложености и дефинисање ризика;

17) *брисана је* (види члан 1. Закона - 17/2019-10)

18) *Ризик* јесте фактор вероватноће штетног утицаја на здравље и озбиљност тог утицаја, као последице постојања опасности;

19) *Следљивост* јесте могућност праћења хране, хране за животиње, животиња које служе за производњу хране, сировина или супстанци намењених или за које се очекује да ће бити уграђене у храну или храну за животиње, кроз све фазе производње, прераде и промета;

20) *Субјект у пословању храном* јесте правно или физичко лице, односно предузетник, одговорно за испуњење законских услова за пословање храном којом управља;

21) *Субјект у пословању храном за животиње* јесте правно или физичко лице, односно предузетник, одговорно за испуњење законских услова за пословање храном за животиње којом управља;

21а) Службена контрола јесте било који поступак контроле који надлежни орган спроводи ради потврде усаглашености са прописима о безбедности хране и хране за животиње, као и са прописима из области здравља и добробити животиња;*

22) *Службени узорак* јесте узорак хране или хране за животиње, или било које друге супстанце укључујући и оне из природног окружења, које су важне за производњу, прераду и промет хране или хране за животиње или за здравље животиња, здравље биља и квалитет хране или хране за животиње, узет од стране надлежног инспектора или овлашћеног лица;

23) *Управљање ризиком* јесте процес утврђивања политике и мера, одвојен од процене ризика, који се одвија разматрањем могућих алтернатива за поступање, уз консултацију са заинтересованим странама, као и спровођење мера умањења ризика, заснован на процени ризика и релевантним подацима;

23а) Упутства или водичи јесу документа која се доносе од стране субјеката у пословању храном, односно храном за животиње, њихових удружења, односно надлежног органа у циљу постизања ефикасног система безбедности хране, односно хране за животиње;*

24) *Хигијена хране, односно хране за животиње* обухвата неопходне мере и услове контроле ризика и осигурања безбедности хране, односно хране за животиње, у складу са њеном наменом;

25) *Храна* јесте свака супстанца или производ, прерађена, делимично прерађена или непрерађена, а намењена је за исхрану људи или се оправдано може очекивати да ће се користити за људску употребу, осим:

- (1) хране за животиње *,
- (2) живих животиња, ако нису припремљене за стављање у промет ради исхране људи,
- (3) биљака пре жетве, бербе или убирања плодова,
- (4) медицинских производа,
- (5) козметичких производа,
- (6) дувана и дуванских производа,
- (7) психоактивно контролисаних супстанци и прекурсора,***
- (8) остатака (резидуа) и контаминената.

Храна јесте и пиће, гума за жвакање, као и било која супстанца наменски додата храни током припреме, обраде или производње.

Храна јесте и вода за пиће, укључујући воду у оригиналној амбалажи (стона вода, минерална вода и изворска вода), као и вода која се употребљава, односно додаје током припреме, обраде или производње хране.

Вода за пиће јесте вода у оригиналној амбалажи и вода за јавно снабдевање становништва;

26) *Храна за животиње* јесте свака супстанца или производ, прерађена, делимично прерађена или непрерађена, а намењена је за исхрану животиња које служе за производњу хране;

27) *Фаза производње, прераде и промета* јесте било који део производње, прераде и промета, укључујући увоз, примарну производњу хране, дораду, прераду, складиштење, транспорт, продају или снабдевање потрошача, односно увоз, примарну производњу, дораду, прераду, складиштење, транспорт, продају и снабдевање храном за животиње.

*Службени гласник РС, број 17/2019

1. Подела хране

Члан 5.*

Храна се према пореклу дели на:*

- 1) храну животињског порекла;***
- 2) храну биљног порекла;***
- 3) мешовиту храну која садржи састојке биљног и животињског порекла;***
- 4) храну ни биљног, ни животињског порекла (минералне материје, со);***
- 5) нову храну;***
- 6) генетички модификовану храну и генетички модификовану храну за животиње, храну и храну за животиње добијену од генетички модификованих организама, у складу са посебним прописом.***

*Службени гласник РС, број 17/2019

2. Начела

1) Начело анализе ризика

Члан 6.

Ради постизања високог нивоа заштите здравља и живота људи, мере које се примењују, у складу са овим законом, морају да се заснивају на анализи ризика, осим када то није примерено околностима или природи мере.

Процена ризика утврђује се узимајући у обзир расположиве научне доказе и нарочито мишљење Стручног савета за процену ризика у области безбедности хране, и то на независан, објективан и транспарентан начин.

Управљање ризиком се заснива на резултатима процене ризика, начелу предострожности и другим факторима важним за случај који се разматра.

2) Начело предострожности

Члан 7.

Када се после процене расположивих информација, утврди могућност штетног деловања на здравље, а нема довољно научних података и информација за објективну процену ризика, могу се предузети привремене мере управљања ризиком, ради обезбеђења високог нивоа заштите здравља у Републици Србији, које се примењују до добијања нових научних информација неопходних за објективну процену ризика.

Мере из става 1. овог члана, морају да буду примерене, да не ограничавају трговину више него што је то неопходно да се оствари циљ овог закона, као и да се води рачуна о техничкој и економској изводљивости мера и другим факторима значајним за случај који се разматра.

Предузете мере морају да се поново размотре у разумном временском року у зависности од природе идентификованог ризика по живот и здравље, врсте научних информација потребних за разјашњење научних недоумица и за спровођење свеобухватније процене ризика.

3) Начело заштите интереса потрошача

Члан 8.

Интерес потрошача мора да се обезбеди до највишег нивоа заштите.

Субјекти у пословању храном дужни су да потрошачу обезбеде информације које дају могућност избора производа на начин који неће да доведе потрошача у заблуду у погледу састава, својстава и намене производа.

4) Начела транспарентности

Обавештавање јавности

Члан 9.

Ако постоји основана сумња да би храна или храна за животиње могла представљати ризик по здравље људи или животиња, Министарство пољопривреде, шумарства и водопривреде и Министарство здравља дужни су да обавесте јавност о природи ризика по здравље.

Обавештење из става 1. овог члана мора да садржи податке о храни или храни за животиње, односно врсти хране или хране за животиње, ризику који она представља, као и мере које се предузимају или ће се предузети како би се спречио, смањило или елиминисао ризик.

Јавне расправе

Члан 10.

Приликом припреме, оцене и измене прописа о храни, морају се обављати јавне расправе сходно важећим прописима, уз непосредно или посредно учешће свих заинтересованих страна, осим у хитним случајевима када то није могуће.

3. Надлежност

Члан 11.

Безбедност хране и хране за животиње на територији Републике Србије, у оквиру својих овлашћења обезбеђују субјекти који се уписују у Централни регистар објеката и други субјекти у области безбедности хране и хране за животиње.

Други субјекти из става 1. овог члана јесу:

- 1) Министарство пољопривреде, шумарства и водопривреде (у даљем тексту: Министарство) као централни орган;
- 2) Министарство здравља (у даљем тексту: министарство надлежно за послове здравља);
- 3) лабораторије.

Субјекти из става 2. овог члана у вршењу послова у оквиру својих овлашћења користе службену ознаку.

Министар надлежан за послове пољопривреде (у даљем тексту: министар) ближе прописује облик, величину, садржај и изглед службене ознаке, као и начин употребе службене ознаке, за субјекте из става 2. тачка 1) овог члана, а министар надлежан за послове здравља за субјекте из става 2. тачка 2) овог члана.

4. Подела надлежности

Члан 12.*

Службене контроле у смислу овог закона, у области безбедности хране спроводе надлежна министарства, и то:*

1) Министарство преко надлежних инспекција:*

(1) у свим фазама производње, прераде, промета на велико и промета на мало, укључујући увоз и извоз хране биљног и животињског порекла, безалкохолна пића и мешовите хране и генетички модификоване хране и генетички модификоване хране за животиње као и хране и хране за животиње добијене од генетички модификованих организама, у складу са посебним прописом,*

(2) у свим фазама производње, прераде, промета хране за животиње (биљног и животињског порекла), мешовите хране за животиње укључујући увоз и извоз,*

(3) у фази промета на мало хране животињског порекла у објектима регистрованим односно одобреним од стране Министарства, као и у промету на мало свежег меса, млека, јаја, меда, рибе и дивљачи у специјализованим објектима (касапнице, рибарнице и сл.), вина и алкохолних пића;*

2) Министарство надлежно за послове здравља преко надлежне санитарне инспекције:*

(1) у свим фазама производње, прераде и промета (промет на велико, промет на мало, увоз на местима царинења и извоз), и то: нове хране, хране за специфичне популационе групе (храна за одојчад и малу децу, храна за посебне медицинске намене, замене за комплетну дневну исхрану за особе на дијети за мршављење), додатака исхрани (дијететски суплементи), хране са измењеним нутритивним саставом (храна за особе интолерантне на глутен, замене за со за људску исхрану, храна обогаћена витаминима, минералима и другим супстанцама са хранљивим или физиолошким ефектом и др), соли за исхрану људи и производњу хране, прехранбених адитива, прехранбених арома, прехранбених ензима, помоћних средстава у производњи хране, воде за пиће која се потрошачима испоручује путем јавног водоводног система или у оригиналној амбалажи (природне минералне, изворске и стоне воде), као и вода која се употребљава, односно додаје током припреме, обраде или производње хране, материјала и предмета намењених да дођу у контакт са храном,*

(2) у фази промета на мало све хране у објектима под санитарним надзором (кухиње у предшколским и школским објектима, објектима ученичког и студентског стандарда, здравствене заштите и социјалног старања).*

Министар прописује врсту хране и начин вршења службене контроле.*

Министар ближе прописује листу мешовите хране и начин вршења контроле те хране, а министар надлежан за послове здравља ближе прописује услове за производњу и промет нове хране, као и начин вршења контроле те хране.*

*Службени гласник РС, број 17/2019

5. Одговорност

Члан 13.*

Субјекти у пословању храном и храном за животиње у свим фазама производње, прераде и промета, у оквиру делатности коју обављају, дужни су да обезбеде да храна и храна за животиње испуњава све услове прописане овим законом и прописима донетим на основу њега. *

Надлежни органи спроводе одредбе овог закона и прописа донетих на основу њега и врше службену контролу да ли субјекти у пословању храном и храном за животиње испуњавају све услове прописане овим законом и прописима донетим на основу њега.*

*Службени гласник РС, број 17/2019

6. Међународне обавезе

Члан 14.

Међународне обавезе у области безбедности хране извршавају се у складу са **стандардима, смерницама, водичима и*** препорукама релевантних међународних организација **укључујући и**

комисију Codex Alimentarius*, Споразумом о примени санитарних и фитосанитарних мера СТО (СПС Агремент), међународним конвенцијама и другим одговарајућим међународним споразумима и размењују се информације са другим националним организацијама одговорним за безбедност хране.

Влада ближе прописује начин пружања информација и поступак обавештавања у складу са обавезама преузетим Споразумом о санитарним и фитосанитарним мерама СТО.

Влада прописује начин успостављања и организације система у области безбедности и квалитета хране, пружања информација и обавештавања о стандардима, смерницама и препорукама, у складу са Codex Alimentarius.*

*Службени гласник РС, број 17/2019

II. СУБЈЕКТИ У ОБЛАСТИ БЕЗБЕДНОСТИ ХРАНЕ И ХРАНЕ ЗА ЖИВОТИЊЕ КОЈИ СЕ УПИСУЈУ У ЦЕНТРАЛНИ РЕГИСТАР ОБЈЕКТА

1. Упис у Централни регистар објеката

Члан 15.

Производњом и прометом хране и хране за животиње може да се бави правно лице и предузетник који је регистрован у Регистар привредних субјеката и који је уписан у Централни регистар објеката (у даљем тексту: Централни регистар) који води Министарство.

Правно лице и предузетник из става 1. овог члана уписује се у Регистар привредних субјеката у складу са законом којим се уређује регистрација привредних субјеката.

Производњом хране и хране за животиње која је намењена промету може да се бави и физичко лице у складу са прописом којим се уређује област ветеринарства, односно област здравља биља, које је уписано у Централни регистар.

У Централном регистру воде се подаци о:

- 1) одобреним објектима и
- 2) регистрованим објектима.

Објекти за производњу и промет хране и хране за животиње одобравају се или региструју, у складу са посебним прописима.

Објекат за производњу и промет хране и хране за животиње, одобрен или регистрован, у складу са посебним прописом, сматра се објектом уписаним у Централни регистар и подаци о томе воде се у Централном регистру.

Ако посебним прописом из става 5. овог члана није предвиђено претходно утврђивање испуњености услова за обављање одређене делатности, ти објекти се уписују у Централни регистар, на основу пријаве субјекта у пословању храном и храном за животиње.

Правно лице и предузетник из става 1. овог члана не може да отпочне производњу и промет хране и хране за животиње пре уписа у Централни регистар, односно у регистар утврђен посебним прописом, а физичко лице из става 3. овог члана пре уписа у Централни регистар.

2. Садржина и начин вођења Централног регистра

Члан 16.

Подаци из Централног регистра су јавни.

Централни регистар се води у електронској форми и може се повезивати са другим базама и регистрима Министарства, односно министарства надлежног за послове здравља.

Министар ближе прописује садржину и начин вођења Централног регистра.

3. Брисање из Централног регистра

Члан 17.

Правно лице, предузетник и физичко лице брише се из Централног регистра, ако донесе одлуку о престанку обављања одређене делатности за које је уписан у Централни регистар или ако престане да испуњава услове из члана 15. став 7. овог закона, односно услове прописане посебним прописима.

III. ОСТАЛИ СУБЈЕКТИ У ОБЛАСТИ БЕЗБЕДНОСТИ ХРАНЕ И ЊИХОВИ ОРГАНИЗАЦИОНИ ОБЛИЦИ

1. Дирекција за националне референтне лабораторије

Члан 18.

За послове лабораторијског испитивања и њима повезане стручне послове у ланцу хране оснива се Дирекција за националне референтне лабораторије, као орган управе у саставу Министарства.

Дирекција за националне референтне лабораторије из става 1. овог члана има својство правног лица.

Дирекција за националне референтне лабораторије мора да буде акредитована у складу са стандардом SRPS ISO/IEC 17025 – „Општи захтеви за компетентност лабораторија за испитивање и лабораторија за еталонирање“.*

*Службени гласник РС, број 17/2019

Послови Дирекције за националне референтне лабораторије

Члан 19.*

Дирекција за националне референтне лабораторије (у даљем тексту: Национална референтна лабораторија) обавља послове у области безбедности хране, контроле квалитета и безбедности млека и испитивања забрањених, недозвољених, штетних и непожељних супстанци у храни и храни за животиње, здравља биља, семена и садног материјала и банке биљних гена.*

У оквиру Националне референтне лабораторије обављају се следећи послови:*

- 1) сарадња са националним лабораторијама других земаља;*
- 2) старање о успостављању јединствених критеријума и метода и спровођење стандарда за рад овлашћених лабораторија;*
- 3) организовање по потреби упоредних тестова између званичних националних лабораторија и вршење одговарајућег праћења таквог упоредног тестирања;*
- 4) размена информација добијених од националних лабораторија других земаља Министарству и овлашћеним лабораторијама;*
- 5) обезбеђивање стручне и техничке помоћи Министарству за примену координисаних планова контроле;*
- 6) имплементација, односно развијање методе тестирања у складу с међународним стандардима уз обавезну валидацију;*
- 7) вршење услуга потврде анализе и суперанализе ако је то релевантно за потребе овлашћених лабораторија;*
- 8) обезбеђивање и примењивање преко овлашћених лабораторија статистички креиране контроле и праћења резултата;*
- 9) организовање упоредних тестова за овлашћене лабораторије у циљу јединствене примене метода које примењују;*
- 10) пружање услуга из области статистике и информационих система овлашћеним лабораторијама;*
- 11) обучавање особља у овлашћеним лабораторијама;*
- 12) припрема националних водича за узорковање и руковање узорцима ради спровођења поуздане дијагнозе;*
- 13) припрема, одржавање и дистрибуција референтног материјала;*
- 14) учешће у међународним упоредним тестовима;*
- 15) и други послови.*

Поред послова из става 2. овог члана Национална референтна лабораторија обавља и лабораторијска испитивања у области безбедности хране и хране за животиње, као и испитивања квалитета млека и испитивања млека за потребе праћења и унапређења производних способности музних грла.*

Лабораторијски и са њима повезани стручни послови из области здравља биља, семена и садног материјала који се обављају у оквиру Националне референтне лабораторије уређују се прописима којима се уређује здравље биља, семе и садни материјал.*

Поред послова из ст. 2–4. овог члана Национална референтна лабораторија обавља и послове банке биљних гена, и то:*

- 1) чување колекције семена и садног материјала;*
- 2) регистрацију узорака, њихово чишћење, сушење, паковање, складиштење и одржавање;*
- 3) умножавање и регенерацију узорака;*

- 4) складиштење дупликата узорака;*
- 5) организовање одржавања, односно одржавање колекције садног материјала;*
- 6) размену узорака са другим банкама гена у свету.*

Поред послова из ст. 2–5. овог члана Национална референтна лабораторија обавља и:*

- 1) послове инвестиционог одржавања објеката и пратеће инфраструктуре својих лабораторија;*
- 2) иницирање, планирање, припрему, програмирање, спровођење и праћење реализације пројеката опремања националне референтне лабораторије;*

- 3) иницира и координира стручну сарадњу између референтних лабораторија.*

Послове из ст. 2. и 6. овог члана не могу да обављају друге лабораторије изабране путем конкурса.*

*Службени гласник РС, број 17/2019

Референтна лабораторија*

*Службени гласник РС, број 17/2019

Члан 19а*

Послове из члана 19. ст. 3. и 5. овог закона могу да обављају и лабораторије изабране путем конкурса (у даљем тексту: референтне лабораторије).*

Лабораторије из става 1. овог члана морају да буду акредитоване у складу са стандардом SRPS ISO/IEC 17025 – „Општи захтеви за компетентност лабораторија за испитивање и лабораторија за еталонирање“.*

За послове из члана 19. став 3. овог закона из области ветеринарства и средстава за заштиту биља конкурс из става 1. овог члана расписује се у складу са прописом којим се уређује ветеринарство, односно прописом којим се уређују средства за заштиту биља.*

Конкурс из става 1. овог члана расписује Министарство, односно министарство надлежно за послове здравља у складу са надлежностима и објављује се у „Службеном гласнику Републике Србије“.*

Конкурс из става 1. овог члана нарочито садржи:*

- 1) послове за које се конкурс расписује;*
- 2) период на који се обављају послови;*
- 3) доказ који се односи на обим акредитације;*
- 4) критеријуме за избор;*
- 5) рок за доношење и објављивање одлуке о избору;*
- 6) начин обавештавања о резултатима конкурса.*

Конкурс из става 1. овог члана спроводи комисија коју образује министар, односно министар надлежан за послове здравља.*

Одлуку о избору референтне лабораторије доноси министар, односно министар надлежан за послове здравља.*

Са лабораторијом изабраном на конкурс министар, односно министар надлежан за послове здравља закључује уговор.*

Уговор из става 8. овог члана нарочито садржи:*

- 1) послове лабораторијских испитивања који су предмет уговора;*
- 2) одговорно лице које ће обављати одређене послове који су предмет уговора;*
- 3) методе, начин и поступак обављања послова лабораторијских испитивања;*
- 4) међусобна права, обавезе и одговорности;*
- 5) време за које се закључује уговор;*
- 6) начин финансирања послова;*
- 7) услове за раскид уговора.*

Списак референтних лабораторија објављује се у „Службеном гласнику Републике Србије“ и доставља министарству надлежном за послове који се односе на техничке прописе, ради уписа у

регистар овлашћених тела за оцењивање усаглашености.*

Ако у Републици Србији не постоји референтна лабораторија која испуњава прописане услове министар, односно министар надлежан за послове здравља може за поједине врсте испитивања да одреди референтну лабораторију са територије друге државе за тражена испитивања.*

Једна референтна лабораторија може бити референтна за више испитивања.*

Средства за обављање послова из овог члана обезбеђују се у буџету Републике Србије.*

*Службени гласник РС, број 17/2019

2. Лабораторије

Члан 20.

Лабораторијска испитивања у области безбедности хране и хране за животиње у поступку службене контроле могу да се уступе лабораторијама (у даљем тексту: службене лабораторије) путем конкурса који расписује Министарство, односно министарство надлежно за послове здравља и објављује у „Службеном гласнику Републике Србије“.*

Лабораторијска испитивања у области безбедности хране и хране за животиње у поступку службене контроле не могу да се уступе интерним лабораторијама субјеката у пословању храном и храном за животиње.*

Интерне лабораторије из става 2. овог члана морају вршити валидацију метода испитивања и учествовати у екстерним проверама квалитета.*

Министар, односно министар надлежан за послове здравља прописује ближе услове које морају да испуне **службене*** лабораторије за лабораторијска испитивања у области безбедности хране и **хране за животиње***, у складу са надлежностима из члана 12. овог закона.

За послове лабораторијских испитивања у области безбедности хране и хране за животиње * из става 1. овог члана конкурс се расписује на период од најмање пет година.

Конкурс из става 1. овог члана садржи:

1) врсте лабораторијских анализа * у области безбедности хране и хране за животиње за које се конкурс расписује;

2) период на који се додељују послови лабораторијских анализа *;

3) доказ о испуњености стандарда SRPS ISO/IEC 17025 – „Општи захтеви за компетентност лабораторија за испитивање и лабораторија за еталонирање“;*

4) доказ о испуњености услова у погледу искуства, резултата и благовремености у досадашњем обављању послова лабораторијских испитивања;

5) рок за доношење и објављивање одлуке о избору;

6) начин обавештавања о резултатима конкурса.

Конкурс из става 1. овог члана спроводи Комисија коју образује министар, односно министар надлежан за послове здравља.

Одлуку о избору **службене*** лабораторије за обављање послова лабораторијских испитивања * доноси министар, односно министар надлежан за послове здравља.

Резултати конкурса објављују се у „Службеном гласнику Републике Србије“.

Министар, односно министар надлежан за послове здравља утврђује списак службених лабораторија изабраних путем конкурса, објављује га у „Службеном гласнику Републике Србије“ и доставља министарству надлежном за послове који се односе на техничке прописе, ради уписа у регистар овлашћених тела за оцењивање усаглашености.*

*Службени гласник РС, број 17/2019

Уговор о обављању уступљених послова

Члан 21.

На основу одлуке о избору министарство, односно министарство надлежно за послове здравља са лабораторијом којој је додељено обављање послова закључује уговор којим се утврђују:

1) послови лабораторијских испитивања * који су предмет уговора;

2) одговорно лице које ће обављати одређене послове који су предмет уговора;

- 3) методе, начин и поступак обављања послова лабораторијских испитивања *;
- 4) међусобна права, обавезе и одговорности;
- 5) време за које се закључује уговор;
- 6) начин финансирања послова за које се закључује уговор.

*Службени гласник РС, број 17/2019

Јединствене методе, критеријуми и смернице за обављање уступљених послова

Члан 22.

Национална референтна лабораторија организује и успоставља примену јединствених метода, критеријуме и смернице за обављање послова лабораторијских испитивања * на подручју Републике Србије које обављају лабораторије којима су уступљени послови.

Лабораторије из става 1. овог члана дужне су да послове лабораторијских испитивања обављају у складу са јединственим методама, критеријумима и смерницама националних референтних лабораторија.

*Службени гласник РС, број 17/2019

IV. СТРУЧНИ САВЕТ ЗА ПРОЦЕНУ РИЗИКА У ОБЛАСТИ БЕЗБЕДНОСТИ ХРАНЕ

Оснивање Стручног савета за процену ризика у области безбедности хране

Члан 23.

Ради разматрања питања везаних за процену ризика у области безбедности хране министар уз сагласност министра надлежног за послове здравља, у складу са прописима којима се уређује државна управа, решењем оснива посебну радну групу – Стручни савет за процену ризика у области безбедности хране (у даљем тексту: Стручни савет).

Административно техничке послове за потребе Стручног савета обавља Министарство.

Стручни савет је дужан да у раду примењује и користи препоруке, смернице и информације доступне од стране Европске агенције за безбедност хране (European Food Safety Authority – EFSA).

Финансирање рада Стручног савета одређује се правилником који доноси министар надлежан за управу уз сагласност министра надлежног за финансије.

Послови Стручног савета

Члан 24.

Стручни савет обавља следеће послове:

- 1) припрема стручна и научна мишљења министарствима и другим органима државне управе, субјектима у пословању храном и храном за животиње, потрошачима, као и другим заинтересованим субјектима, о ризицима у вези са храном и храном за животиње;
- 2) унапређења и координације у примени метода за процену ризика;
- 3) пружања научне и техничке подршке на захтев министарстава и других органа државне управе у тумачењу и разматрању мишљења о процени ризика;
- 4) прикупљања, упоређивања и анализирања научно техничких података који се односе на дефинисање и праћење ризика који имају директан или индиректан утицај на безбедност хране и хране за животиње;
- 5) пружања научне и стручне помоћи на захтев министарстава која спроводе процедуре за управљање кризним ситуацијама у области безбедности хране и хране за животиње;
- 6) давања мишљења на мере које се предузимају ради унапређења система у области безбедности хране и хране за животиње;
- 7) обавештавања јавности и заинтересованих субјеката о релевантним информацијама из делокруга рада Стручног савета;
- 8) давања мишљења на програм за управљање кризним ситуацијама у области безбедности хране и хране за животиње;
- 9) припреме водича за добру пољопривредну, произвођачку и хигијенску праксу, као и примену принципа Анализе опасности и критичних контролних тачака (у даљем тексту: HACCP) за потребе министарстава;

10) давања препорука за стручно усавршавање и едукацију у области безбедности хране и хране за животиње;

11) друге послове у вези са проценом ризика у области безбедности хране.

V. БЕЗБЕДНОСТ ХРАНЕ И ХРАНЕ ЗА ЖИВОТИЊЕ

1. Општи услови за безбедност хране

Забрана

Члан 25.

Забрањено је стављање у промет хране која није безбедна.

Храна није безбедна, ако је штетна по здравље људи и ако није погодна за исхрану људи.

Храна није безбедна уколико садржи:*

1) средства за заштиту биља, биоциде или контаминенте или њихове метаболите или производе разградње изнад максимално дозвољених концентрација;*

2) средства за заштиту биља, односно биоциде чија употреба није одобрена или дозвољена;*

3) супстанце са фармаколошким дејством или њихове метаболите који се не смеју давати животињама које служе за производњу хране или прекорачују максимално дозвољене количине остатака или нису одобрени или регистровани за примену на животињама које служе за производњу хране или нису одобрени као адитиви у храни за животиње које служе за производњу хране;*

4) супстанце са фармаколошким дејством или њихове метаболите код лечених животиња, а да није испоштован прописани период каренце;*

5) микроорганизме, вирусе, паразите и њихове развојне облике који представљају опасност за здравље људи;*

6) материје (физичке, хемијске, радиоактивне) које саме или заједно са другим материјама прелазе максимално дозвољене вредности и представљају опасност по здравље људи.*

*Службени гласник РС, број 17/2019

Услови за утврђивање безбедности

Члан 26.

Безбедност хране се утврђује на основу:

1) услова у свакој фази производње, прераде и промета хране, као и припреме и начина конзумирања хране од стране потрошача, у складу са њеном наменом;

2) информација које су доступне потрошачу, међународне потврде (сертификате), документа која прате храну у промету и податке на декларацији, а које се односе на спречавање специфичних штетних деловања појединих врста или категорија хране на здравље људи.*

Штетност хране по здравље људи се утврђује на основу:

1) могућих непосредних или посредних, краткорочних или дугорочних штетних утицаја те хране по здравље потрошача, као и могућих утицаја на здравље будућих генерација;

2) могућих кумулативних токсичних деловања;

3) посебне здравствене осетљивости специфичне категорије потрошача када је храна намењена тој категорији потрошача.

Храна није погодна за исхрану људи, ако је та храна неприхватљива за употребу којој је намењена, због контаминације спољним или неким другим фактором, као и због труљења, кварења или распадања и **истеклог рока трајања за производе означене роком трајања „употребљиво до“ у складу са прописима којима се ближе прописује декларисање хране.***

Министар, уз сагласност министра надлежног за послове здравља, ближе прописује опште услове хигијене хране, посебне услове хигијене хране животињског порекла и микробиолошке критеријуме хране.*

Министар, уз сагласност министра надлежног за послове здравља, ближе прописује максималне концентрације одређених контаминената у храни, као и методе узорковања и испитивања хране ради утврђивања присуства и нивоа одређених контаминената у храни.*

Министар надлежан за послове здравља, уз сагласност министра, ближе прописује:*

- 1) здравствену исправност воде за пиће;***
- 2) здравствену исправност и квалитет природне минералне, природне изворске и стоне воде у оригиналној амбалажи;***
- 3) поступак и начин признавања природних минералних и природних изворских вода;***
- 4) храну за специфичне популационе групе (храна за одојчад и малу децу, храна за посебне медицинске намене, замене за комплетну дневну исхрану за особе на дијети за мршављење);***
- 5) додатке исхрани (дијететски суплементи);***
- 6) здравствену исправност и квалитет соли за исхрану људи и производњу хране;***
- 7) здравствену исправност и безбедност материјала и предмета намењених да дођу у контакт са храном;***
- 8) прехранбене адитиве;***
- 9) прехранбене ароме;***
- 10) прехранбене ензимске препарате;***
- 11) помоћна средства у производњи хране;***
- 12) нутритивне и здравствене изјаве које се наводе на декларацији хране;***
- 13) храну са измењеним нутритивним саставом (храна за особе интолерантне на глутен, замене за со за људску исхрану, храна обogaћена витаминима, минералима и другим супстанцама са хранљивим или физиолошким ефектом и др.);***
- 14) нову храну.***

Министар надлежан за послове здравља, уз сагласност министра, ближе прописује методе испитивања, дозвољене нивое радиоактивности, начине вођења евиденције и начин извештавања, услове и начин формирања стручних тела у вези са решавањем конкретних питања која могу настати приликом примене прописа о храни из става 6. тач. 4)–14) овог члана.*

Министар, односно министар надлежан за послове здравља ближе прописује начин и поступак издавања међународне потврде (сертификата) о безбедности хране која се извози, изглед обрасца међународне потврде, као и евиденцију о издатим потврдама.*

Међународну потврду (сертификат) о безбедности хране из става 8. овог члана која се извози издаје инспектор у складу са поделом надлежности из члана 12. овог закона.*

Министар, уз сагласност министра надлежног за послове здравља, ближе прописује услове за прераду, руковање, складиштење и чување одређених врста хране са ознаком „најбоље употребити до“.*

*Службени гласник РС, број 17/2019

Мере ограничења и забране хране

Члан 27.

У случају основане сумње да храна није безбедна, Министарство, односно министарство надлежно за послове здравља дужно је да предузме мере ограничења или забране и повлачења такве хране из промета, до отклањања сумње на њену безбедност.

Када се утврди да храна није безбедна Министарство, односно министарство надлежно за послове здравља дужно је да предузме мере ограничења или забране и повлачења такве хране из промета, у складу са овим законом и другим посебним прописима.

2. Општи услови безбедности хране за животиње

Забрана

Члан 28.

Забрањено је стављање у промет хране за животиње која није безбедна.

Забрањена је исхрана животиња које служе за производњу хране, храном за животиње која није безбедна.

Храна за животиње није безбедна ако има штетни утицај по здравље, односно ако производи добијени од животиња који служе за производњу хране нису безбедни за исхрану људи.

Храна за животиње која испуњава услове у складу са посебним прописом о храни за животиње, јесте безбедна у оној мери у којој је дефинисана овим законом и посебним прописом о храни за животиње.

Мере ограничења и забране хране за животиње

Члан 29.

У случају основане сумње да храна за животиње није безбедна, Министарство је дужно да предузме мере ограничења или забране и повлачења такве хране за животиње из промета, до отклањања сумње на њену безбедност.

Када се утврди да храна за животиње није безбедна, Министарство је дужно да предузме мере ограничења или забране и повлачења такве хране из промета, у складу са овим законом и другим посебним прописима.

Када је храна за животиње из става 2. овог члана део једне производне партије, серије или пошиљке исте хране за животиње по врсти и категорији, сматра се да сва храна за животиње у тој производној партији, серији или пошиљци није безбедна, осим ако се детаљном проценом не утврди да је остатак производне партије, серије или пошиљке безбедан.

3. Декларисање, означавање и рекламирање хране и хране за животиње

Члан 30.

Храна и храна за животиње која се ставља у промет на територији Републике Србије мора да буде означена, декларисана, оглашена и изложена, у складу са овим законом и другим посебним прописима.

Означавање, декларисање, оглашавање и излагање хране и хране за животиње, укључујући и њен облик, изглед и амбалажу, материјале за израду амбалаже, начин на који се аранжирају и излажу, као и информације о храни и храни за животиње које су доступне потрошачу, не смеју доводити потрошача у заблуду.

Министар, односно министар надлежан за послове здравља ближе прописује услове за декларисање, означавање и рекламирање хране, односно хране за животиње.

VI. ОБАВЕЗЕ И ОДГОВОРНОСТИ СУБЈЕКТА У ПОСЛОВАЊУ ХРАНОМ И ХРАНОМ ЗА ЖИВОТИЊЕ

Одговорност

Члан 31.

Субјекти у пословању храном и храном за животиње у свим фазама производње, прераде и промета хране и хране за животиње којим управљају, дужни су да обезбеде да храна или храна за животиње испуњава услове прописане овим законом и другим посебним прописима, као и да докажу испуњеност тих услова.

Следљивост

Члан 32.

У свим фазама производње, прераде и промета хране и хране за животиње мора бити обезбеђена следљивост.

Субјект у пословању храном и храном за животиње дужан је да идентификује сваки субјект од којег набавља и којег даље снабдева храном, храном за животиње, животињама које служе за производњу хране, или било коју супстанцу која се уграђује или се очекује да ће бити уграђена у храну или храну за животиње.

Субјект из става 2. овог члана дужан је да има успостављен систем и процедуре, које обезбеђују доступност података о следљивости.

Храна или храна за животиње која се ставља у промет на територији Републике Србији или за коју постоји вероватноћа да ће бити стављена у промет, мора да буде на одговарајући начин означена и евидентирана ради идентификације и следљивости хране и хране за животиње.

Одговорност субјекта у пословању храном

Члан 33.

Ако субјект у пословању храном, када та храна више није под његовом непосредном контролом, основано сумња или утврди да је у било којој фази производње, прераде и промета настала повреда прописаних услова безбедности хране, дужан је да одмах покрене поступак за повлачење предметне хране из промета и о томе обавести Министарство, односно министарство надлежно за послове здравља.

Ако је храна из става 1. овог члана дошла до потрошача, субјект у пословању храном је дужан да на ефикасан и прецизан начин, информисе потрошача о разлогу повлачења хране и, ако је то неопходно, захтева од потрошача повраћај хране која му је већ испоручена, ако се другим мерама не може постићи висок ниво заштите здравља.

Субјект у пословању храном одговаран за промет на мало и дистрибуцију хране која не укључује паковање, декларисање и означавање, на основу информације о повреди прописаних услова за безбедност хране, дужан је да одмах покрене поступак за повлачење предметне хране из промета.

Субјект у пословању храном у случају из става 3. овог члана, дужан је да пружи информације које се односе на следљивост хране, сарађује у активностима које предузимају субјекти у производњи и промету, као и Министарство, односно министарство надлежно за послове здравља.

Ако субјект у пословању храном основано сумња или утврди да храна коју је ставио у промет може бити штетна за здравље људи дужан је да одмах о томе, као и о предузетим мерама којима се унапред спречава ризик по потрошача обавести Министарство, односно министарство надлежно за послове здравља.

Субјект у пословању храном не сме да спречава било које лице да сарађује са Министарством, односно министарством надлежним за послове здравља.

Одговорност субјеката у пословању храном за животиње

Члан 34.

Ако субјект у пословању храном за животиње, када та храна више није под његовом непосредном контролом, основано сумња или утврди да је у било којој фази производње, прераде и промета настала повреда прописаних услова безбедности хране за животиње, дужан је да одмах покрене поступак за повлачење предметне хране из промета, и о томе обавести Министарство.

Ако у случају из става 1. овог члана или у случају када производна партија, серија или пошиљка не задовољава услове безбедности хране за животиње, предметна храна за животиње ће бити уништена, осим ако Министарство не одлучи другачије.

Субјект у пословању храном за животиње је дужан да на ефикасан и прецизан начин, информисе власнике или држаоце животиња о разлогу повлачења хране за животиње и, ако је то неопходно, захтева од њих повраћај хране за животиње која им је већ испоручена, ако се другим мерама не може постићи висок ниво заштите здравља животиња.

Субјект у пословању храном за животиње одговаран за промет на мало и дистрибуцију хране за животиње која не укључује паковање, декларисање и означавање, на основу информације о повреди прописаних услова за безбедност хране за животиње, дужан је да одмах покрене поступак за повлачење предметне хране из промета.

Субјект у пословању храном за животиње у случају из става 4. овог члана дужан је да пружи информације које се односе на следљивост хране за животиње, сарађује у активностима које предузимају субјекти у производњи и промету, као и Министарство.

Ако субјект у пословању храном за животиње основано сумња или утврди да храна за животиње коју је ставио у промет може бити штетна за здравље животиња дужан је да одмах о томе, као и о предузетим мерама којима се унапред спречава ризик по животиње обавести Министарство.

Субјект у пословању храном за животиње не сме да спречава било које лице да сарађује са Министарством.

VII. ОПШТЕ ОБАВЕЗЕ ПРИ УВОЗУ И ИЗВОЗУ ХРАНЕ И ХРАНЕ ЗА ЖИВОТИЊЕ

Међународни стандарди, смернице и препоруке

Члан 35.

Ради безбедности хране и хране за животиње примењују се мере засноване на научним принципима, међународним стандардима, смерницама и препорукама, у обиму који је неопходан да се заштити живот и здравље.

Мере безбедности хране и хране за животиње примењују се на начин да се избегне произвољна и неоправдана дискриминација између држава у којима преовладавају исти или слични услови, на начин који не представља прикривено ограничавање спољне трговине.

Ради обезбеђења вишег нивоа заштите живота и здравља од нивоа који се постиже мерама заснованим на међународним стандардима, смерницама и препорукама могу се предузимати и друге мере безбедности хране и хране за животиње када постоји научно оправдање или ако би те мере довеле до нивоа заштите који се разликује од оног за који Република Србија сматра да је потребан.

Истоветност мера

Члан 36.

Мере безбедности хране и хране за животиње које примењују друге државе сматраће се истоветним мерама прописаним у Републици Србији ако земља извозница објективно докаже да су научно засноване и да се њиховом применом обезбеђује одговарајући ниво заштите живота и здравља људи који се у Републици Србији захтева.

Прописане мере за безбедност хране и хране за животиње морају да буду прилагођене карактеристикама подручја које могу да утичу на безбедност хране и хране за животиње, било да се ради о земљи у целини, делу земље, неколико земаља или деловима неколико земаља, из ког потиче производ и у које је производ упућен, нарочито узимајући у обзир ниво распрострањености одређених болести или штеточина, постојање програма за искорењивање или контролу и одговарајуће критеријуме и препоруке релевантних међународних тела.

Процедуре у вези са провером спровођења мера за безбедност хране и хране за животиње примењиваће се ефикасно и на начин који није неповољнији по увезене производе у односу на сличне производе домаћег порекла.

Истоветност мера у увозу и извозу

Члан 37.

Храна и храна за животиње која се увози у Републику Србију ради стављања у промет, мора да испуњава услове у складу са прописима о храни или услове које је Република Србија признала као истоветне њима или ако постоји посебан међународни споразум са условима садржаним у том споразуму.

Храна и храна за животиње која се извози или се увози ради извоза из Републике Србије, мора да испуњава услове у складу са прописима о храни, осим ако друкчије не затраже надлежни органи земље увознице или уколико се друкчије не утврди прописима, стандардима и кодексом праксе који су на снази у земљи увозници.

Изузетно од одредбе става 2. овог члана, осим у случају када је храна штетна по здравље или кад храна за животиње није безбедна, храна и храна за животиње може се извозити или увозити ради извоза ако су надлежна тела државе одредишта с тим изричито сагласна пошто су у потпуности обавештена о разлозима и околностима због којих се храна и храна за животиње не може стављати у промет у Републици Србији.

Ако се примењују одредбе међународног уговара између Републике Србије и земље увознице, храна и храна за животиње која се извози из Републике Србије у ту земљу, мора задовољавати услове садржане у међународном споразуму.

VIII. СИСТЕМ БРЗОГ ОБАВЕШТАВАЊА И УЗБУЊИВАЊА, ХИТНЕ МЕРЕ И УПРАВЉАЊЕ КРИЗНИМ СИТУАЦИЈАМА

1. Систем брзог обавештавања и узбуњивања

Успостављање система брзог обавештавања и узбуњивања

Члан 38.

Овим законом успоставља се систем брзог обавештавања и узбуњивања, као мрежа за извештавање о директном или индиректном ризику по здравље чији је узрок храна или храна за животиње.

Системом брзог обавештавања и узбуњивања управља Министарство.

У систему брзог обавештавања и узбуњивања учествује и министарство надлежно за послове здравља, Стручни савет, Националне референтне лабораторије и лабораторија из члана 20. овог закона.

Учесници у систему брзог обавештавања и узбуњивања одређују лица за контакт.

Министар ближе прописује начин успостављања и организацију система брзог обавештавања и узбуњивања за безбедност хране и хране за животиње, уз сагласност министра надлежног за послове здравља.

За размену података с другим институцијама које учествују у процени и управљању ризиком у Републици Србији и релевантним институцијама у иностранству успоставља се централни информациони систем и одређује лице за контакт.

Заинтересоване земље и међународне организације

Члан 39.

У систему брзог обавештавања и узбуњивања могу да учествују и друге заинтересоване земље и међународне организације, а на основу споразума са тим земљама и организацијама.

Члан 40.

Подаци доступни учесницима у систему брзог обавештавања и узбуњивања који се односе на ризик по здравље чији су узрок храна или храна за животиње, морају бити доступни и јавности у складу са начелом транспарентности.

Подаци о храни и храни за животиње, природи ризика и предузетој мери морају бити доступни јавности.

2. Хитне мере**Члан 41.**

Кад Министарство, односно министарство надлежно за послове здравља утврди да храна или храна за животиње домаћег порекла или из увоза, може да представља озбиљан ризик за здравље људи, здравље животиња или животну средину, као и да тај ризик не може на задовољавајући начин да буде уклоњен, министар, односно министар надлежан за послове здравља дужан је да нареди једну или више хитних мера.

Сви учесници у систему брзог обавештавања и узбуњивања су дужни да у оквиру своје надлежности одмах обавесте Министарство, односно министарство надлежно за послове здравља о појави ризика из става 1. овог члана.

Ако је храна или храна за животиње домаћег порекла, могу да се предузму следеће хитне мере:

- 1) привремена забрана стављања у промет или употребе хране или хране за животиње;
- 2) одређивање посебних услова за поступање са наведеном храном или храном за животиње.

Ако је храна или храна за животиње из увоза, могу да се предузму следеће хитне мере:

- 1) привремена забрана увоза хране или хране за животиње из државе или дела државе извоза, односно државе провоза;
- 2) одређивање посебних услова за поступање са наведеном храном или храном за животиње из државе или дела државе извоза, односно државе провоза.

Ако се на основу процене ризика не потврди опасност по здравље Министарство, односно министарство надлежно за послове здравља је дужно да стави ван снаге наређену меру.

3. Управљање кризним ситуацијама*Програм управљања кризним ситуацијама***Члан 42.**

Када постоји директни или индиректни ризик по здравље људи, здравље животиња или животну средину, чији је узрочник храна и храна за животиње, а чије наступање није могуће предвидети, спречити, уклонити или смањити до прихватљивог нивоа прописаних мера, примењују се мере утврђене Програмом управљања кризним ситуацијама у области безбедности хране.

Програм управљања кризним ситуацијама у области безбедности хране нарочито садржи:

- 1) врсту ситуације у којој постоји директни или индиректни ризик по здравље људи чији су узрок храна и храна за животиње;
- 2) мере које се морају спровести без одлагања, кад се утврди да храна или храна за животиње представља озбиљну опасност за људе или животиње било директно или индиректно преко животне средине;
- 3) процедуре за управљање кризним ситуацијама које укључују и принцип транспарентности и комуникације;
- 4) план вежби и симулација за управљање кризним ситуацијама.

Програм управљања кризним ситуацијама у области безбедности хране доноси Влада.

*План управљања кризном ситуацијом***Члан 43.**

На основу Програма управљања кризним ситуацијама у области безбедности хране министар уз сагласност министра надлежног за послове здравља, доноси посебан план управљања кризном ситуацијом у зависности од врсте ризика и формира кризни штаб за спровођење посебног плана.

Члан 44.

На основу стечених искустава, укључујући искуства стечена у спроведеним вежбама и симулацијама, Програм управљања кризним ситуацијама у области безбедности хране се ревидира.

IX. ХИГИЈЕНА ХРАНЕ И ХРАНЕ ЗА ЖИВОТИЊЕ

1. Обавезе субјеката у пословању храном

Услови хигијене хране у пословању храном

Члан 45.

Субјекти у пословању храном дужни су да обезбеде да су у свим фазама производње, прераде и промета хране које су под њиховом контролом, испуњени прописани услови у вези са хигијеном хране, у складу са овим законом и другим прописима.

Лица која на радним местима у производњи или промету хране **рукују и*** долазе у додир са храном морају имати основна знања о хигијени хране и о личној хигијени и морају носити радну одећу и обућу.

Министар ближе прописује услове хигијене хране за све субјекте у пословању храном из става 1. овог члана.

Министар, односно министар надлежан за послове здравља у оквиру своје надлежности ближе прописује начин, поступак и методе спровођења службене контроле, систем одобравања и сертификације, начин прегледа, начин узимања узорака, елементе за одређивање рокова за спровођење службене контроле, као и извештавање о спроведеним службеним контролама.*

Брисан је ранији став 5. (види члан 14. Закона - 17/2019-10)

*Службени гласник РС, број 17/2019

Брисан је назив члана 46. (види члан 15. Закона - 17/2019-10)

Члан 46.

Брисан је (види члан 15. Закона - 17/2019-10)

Анализа опасности и критичних контролних тачака (НАССР)

Члан 47.

Субјекти у пословању храном дужни су да успоставе систем за осигурање безбедности хране у свим фазама производње, прераде и промета хране, осим на нивоу примарне производње, у сваком објекту под њиховом контролом, у складу са принципима добре произвођачке и хигијенске праксе и анализе опасности и критичних контролних тачака (НАССР).

Министар, односно министар за послове здравља, ближе прописује услове за оцену поступака самоконтроле из става 1. овог члана.

Упутство за добру произвођачку, хигијенску праксу и НАССР

Члан 48.

Субјекти у пословању храном дужни су да користе упутство за добру произвођачку и хигијенску праксу и примену НАССР.

Субјект у пословању храном дужан је да има у сталном радном односу одговорно лице одговарајуће стручне спреме за спровођење добре произвођачке и хигијенске праксе и примену НАССР.

Националне мере

Члан 49.*

Изузетно од одредаба чл. 45. и 47. овог закона прописани услови у вези са хигијеном хране не односе се на директно снабдевање потрошача примарним производима у малим количинама.*

Министар, односно министар надлежан за послове здравља ближе прописује искључења, прилагођавања или одступања од захтева о хигијени хране из чл. 45. и 47. овог закона за

производњу и промет хране животињског порекла, односно за храну биљног порекла, и то за објекте:*

- 1) у којима се производе мале количине хране;***
- 2) у којима се примењују традиционалне методе у одређеним фазама производње, прераде и промета хране (стари занати и сл.); ***
- 3) у којима се послује храном са традиционалним карактеристикама;***
- 4) који се налазе у подручјима у којима постоје посебна географска ограничења.***

Искључења, прилагођавања или одступања из става 2. овог члана могу да се односе на изградњу, уређење и опремање објеката у пословању храном, као и на олакшице у примени система самоконтроле у објектима у којима се производе мале количине хране, узимајући у обзир одговарајуће факторе ризика и ако таква одступања не утичу на остваривање циљева овог закона.*

Министар ближе прописује мале количине примарних производа које служе за снабдевање потрошача, као и подручје за обављање те делатности.*

Министар, односно министар надлежан за послове здравља ближе прописује услове за стављање у промет малих количина хране, које се количине хране сматрају малим количинама, врсту хране, место односно подручје на коме мале количине хране могу да се ставе у промет, као и образац потврде у зависности од врсте хране која се ставља у промет и садржину евиденције.*

*Службени гласник РС, број 17/2019

2. Обавезе субјеката у пословању храном за животиње

Услови хигијене хране за животиње у пословању храном за животиње

Члан 50.

Субјекти у пословању храном за животиње дужни су да обезбеде да су у свим фазама производње, прераде и промета хране за животиње које су под њиховом контролом, испуњени прописани услови у вези са хигијеном хране за животиње, у складу са овим законом и другим прописима.

Производи, адитиви и додаци намењени за храну за животиње не смеју да садрже непожељне супстанце које могу угрозити здравље животиња или, због њиховог присуства у храни животињског порекла, здравље људи или животну средину.*

Изузетно од става 2. овог члана, производи, адитиви и додаци (суплементи) намењени за храну за животиње могу да садрже непожељне супстанце под прописаним условима у складу са овим законом.*

Министар ближе прописује услове под којима производи и адитиви намењени за храну за животиње могу да садрже непожељне супстанце.*

Министар ближе прописује услове за производњу, одобравање, употребу, декларисање, означавање, паковање и промет адитива намењених за храну за животиње.*

Министар ближе прописује услове за декларисање, означавање, представљање, паковање, промет, употребу и оглашавање хране за животиње.*

Министар ближе прописује услове за производњу, декларисање, означавање, представљање, паковање, промет и употребу додатака храни за животиње.*

*Службени гласник РС, број 17/2019

Изузетак у пословању храном за животиње

Члан 51.

Изузетно од одредбе члана 50. овог закона, прописани услови у вези са хигијеном хране за животиње не односе се на производњу хране за животиње која се користи за исхрану животиња које служе за производњу хране у сопственом домаћинству.

Анализа опасности и критичних контролних тачака (НАССР)

Члан 52.

Субјекти у пословању храном за животиње дужни су да успоставе систем за осигурање безбедности хране за животиње, у свим фазама производње, прераде и промета хране за животиње, осим на нивоу примарне производње и превоза, у сваком објекту под њиховом контролом, у складу са принципима добре произвођачке и хигијенске праксе и НАССР.

Министар ближе прописује услове за оцену поступака самоконтроле које субјект у пословању храном за животиње примењује у складу са принципима добре произвођачке и хигијенске праксе и HACCP.

Упутство за добру произвођачку, хигијенску праксу и HACCP

Члан 53.

Субјекти у пословању храном за животиње дужни су да користе упутство за добру произвођачку и хигијенску праксу и примену HACCP.

Субјект у пословању храном за животиње дужан је да има у сталном радном односу одговорно лице за спровођење добре произвођачке и хигијенске праксе и примену HACCP.

Националне мере

Члан 54.

Изузетно од одредбе члана 52. овог закона, министар може прописати одступања која се односе на мале субјекте у пословању храном за животиње, ради олакшања њиховог пословања, имајући у виду битне факторе ризика, ако таква одступања не утичу на остваривање циљева овог закона.

Одступање из става 1. овог члана може се прописати код субјеката у пословању храном за животиње, односно код субјекта који се налази на подручјима у којима постоје посебна географска ограничења.

Одступање од одредбе става 1. може да се односи на изградњу, уређење и опремање објеката у пословању храном за животиње.

Х. КВАЛИТЕТ ХРАНЕ И ХРАНЕ ЗА ЖИВОТИЊЕ

Квалитет хране

Члан 55.

Субјекти у пословању храном дужни су да обезбеде у свим фазама производње, прераде и промета који су под њиховом контролом, испуњеност прописаних услова за квалитет, а за храну за коју нису прописани услови за квалитет испуњеност услова безбедности хране.

Министар, односно министар надлежан за послове здравља у складу са поделом надлежности из члана 12. овог закона ближе прописује услове у погледу квалитета хране, и то за:*

- 1) класификацију, категоризацију и назив производа;***
- 2) физичка, хемијска, физичко-хемијска и сензорска својства, као и састав хране;***
- 3) физичка, хемијска, физичко-хемијска и сензорска својства сировина, као и врсту и количину сировина, додатака и других супстанци које се употребљавају у производњи и преради хране;***
- 4) методе узимања узорака и испитивање квалитета хране;***
- 5) издавање овлашћења оцењивачима сензорских својстава хране за одређене производе;***
- 6) елементе битних технолошких поступака који се примењују у производњи и преради хране;***
- 7) паковање и декларисање;***
- 8) додатне захтеве за означавање хране.***

Министар, односно министар надлежан за послове здравља, у складу са поделом надлежности из члана 12. овог закона, ближе прописује услове и начин производње и стављање у промет хране за коју нису прописани услови за квалитет.*

*Службени гласник РС, број 17/2019

Квалитет хране за животиње

Члан 56.

Субјекти у пословању храном за животиње дужни су да обезбеде у свим фазама производње и промета хране за животиње који су под њиховом контролом, испуњеност прописаних услова за квалитет, а за храну за животиње за коју нису прописани услови за квалитет испуњеност услова за безбедност хране за животиње.

Министар ближе прописује услове, начин производње и стављања хране за животиње у промет за коју нису прописани услови за квалитет.

Услови за квалитет хране за животиње

Члан 57.

Храњење животиња дозвољено је искључиво са храном за животиње која задовољава прописане услове за квалитет.

Под квалитетом хране за животиње подразумевају се њена физичка, хемијска, физичко-хемијска и нутритивна својства.

Министар ближе прописује услове у погледу квалитета хране за животиње, и то за:

- 1) категоризацију, физичка, хемијска, физичко-хемијска и нутритивна својства;
- 2) физичка, хемијска, физичко-хемијска и нутритивна својства сировина, као и врсту и количину сировина;
- 3) елементе битних технолошких поступака који се примењују у производњи и преради.

XI. НОВА ХРАНА*

*Службени гласник РС, број 17/2019

Појам остале хране

Члан 58.*

Нова храна јесте храна која се није у значајној мери користила у исхрани људи, а припада једној од следећих категорија:*

- 1) храна са новом или намерно измењеном молекулском структуром;***
- 2) храна која се састоји или је изолована из микроорганизама, гљива или алги;***
- 3) храна која је произведена или се састоји од супстанци минералног порекла или је из њих изолована;***
- 4) храна која се састоји или је произведена од биљака и животиња или њихових делова или је из њих изолована, осим хране добијене традиционалним начинима размножавања или узгоја за које је познато да се могу безбедно конзумирати;***
- 5) храна добијена производним поступком који се до сада није користио, а изазива знатне промене у саставу или структури хране, што утиче на њену прехранбену вредност, метаболизам или ниво непожељних супстанци за исхрану људи;***
- 6) храна која се састоји или је произведена од култура ћелија или ткива добијених од животиња, биљака, микроорганизама, гљива или алги или је из њих изолована;***
- 7) храна која се састоји од синтетизованих наноматеријала;***
- 8) витамини, минерали и друге супстанце које се употребљавају у складу са прописима који уређују област додатака исхрани, додавање витамина, минерала и других супстанци храни, хране за одојчад и малу децу, хране за посебне медицинске намене и замене за целодневну исхрану за особе на дијети за мршављење уколико су добијени производним поступком који се до сада није користио, а изазива знатне промене у саставу или структури хране што утиче на њену прехранбену вредност, метаболизам или ниво непожељних супстанци или садрже синтетизоване наноматеријале или се од њих састоје.***

Нова храна из става 1. овог члана не сме да:*

- 1) представља опасност за здравље потрошача;***
- 2) ствара заблуду код потрошача;***
- 3) се разликује од хране коју би по својој намени требало да замени, у мери која доводи у питање њену прехранбену вредност.***

Нова храна не укључује прехранбене адитиве, прехранбене ароме, прехранбене ензимске препарате, помоћна средства у производњи (растварачи за екстракцију) хране и генетички модификовану храну, који су одобрени за употребу у храни и храни за животиње, у складу са посебним прописима.*

*Службени гласник РС, број 17/2019

Брисан је назив одељка 1. (види члан 21. Закона - 17/2019-10)

Члан 59.

Брисан је (види члан 21. Закона - 17/2019-10)

Брисан је назив одељка 2. (види члан 21. Закона - 17/2019-10)

Члан 60.

Брисан је (види члан 21. Закона - 17/2019-10)

Стављање у промет нове хране*

*Службени гласник РС, број 17/2019

Члан 61.*

Када се нова храна ставља у промет први пут на територији Републике Србије, или ако се таква храна нађе у промету, субјект у пословању храном мора имати дозволу, у складу са одредбама овог закона и посебних прописа.*

Дозволу из става 1. овог члана за нову храну решењем издаје министар надлежан за послове здравља, а на основу претходно прибављеног мишљења Стручног савета, у складу са прописом којим се уређују услови за стављање у промет нове хране.*

Решење из става 2. овог члана је коначно и против њега се може покренути управни спор.*

Министарство надлежно за послове здравља води евиденцију издатих дозвола за стављање у промет нове хране.*

*Службени гласник РС, број 17/2019

Брисан је назив одељка 4. (види члан 23. Закона - 17/2019-10)

Члан 62.

Брисан је (види члан 23. Закона - 17/2019-10)

Брисан је назив одељка 5. (види члан 24. Закона - 17/2019-10)

Означавање нове хране*

*Службени гласник РС, број 17/2019

Члан 63.*

Нова храна која се ставља у промет мора на декларацији, поред општих захтева за декларисање и означавање из члана 30. овог закона, да садржи и додатне податке о својствима нове хране.*

*Службени гласник РС, број 17/2019

XII. ХРАНА СА ОЗНАКОМ ТРАДИЦИОНАЛНОГ НАЗИВА, ИМЕНА ПОРЕКЛА И ГЕОГРАФСКОГ ПОРЕКЛА

Ознака хране

Члан 64.

Храна може да носи ознаку: традиционалног назива, имена порекла, географског порекла, као и назив „производ старог заната“, **као и друге националне шеме квалитета,*** ако испуњава услове у складу са посебним прописима.

*Службени гласник РС, број 17/2019

Додатни подаци у декларисању и означавању хране

Члан 65.

Храна која носи ознаку: традиционалног назива, имена порекла, географског порекла и назив „производ старог заната“, **као и друге националне шеме квалитета,*** поред општих захтева за декларисање и означавање из члана 30. овог закона, мора да садржи и додатне податке из члана 64. овог закона.

Одредбе члана 64. и става 1. овог члана не односе се на јака алкохолна пића, ароматизирана пића и вина.

Министар прописује облик и садржину ознаке: традиционалног назива, имена порекла и географског порекла.

Влада прописује услове, начин и поступак означавања пољопривредних и прехрамбених производа националном ознаком вишег квалитета „српски квалитет“, контролу усаглашености квалитета и посебних својстава производа у поступку означавања националном ознаком вишег квалитета „српски квалитет“, изглед националне ознаке вишег квалитета „српски квалитет“, као и начин вођења евиденције о означавању производа националном ознаком вишег квалитета „српски квалитет“ и праву коришћења те ознаке.*

*Службени гласник РС, број 17/2019

XIII. ПОДАЦИ И ИНФОРМАЦИЈЕ

Прикупљање и коришћење података

Члан 66.

Ради анализе и праћења безбедности хране и хране за животиње, Министарство води базе података у складу са овим законом и користи податке у складу са другим прописаним базама података, а на основу посебних прописа.

Базе података везане за безбедност хране и хране за животиње морају бити повезане са Регистром пољопривредних газдинстава, које води Министарство.

Министарство успоставља мрежу Националних референтних лабораторија које обављају делатност, у складу са овим законом.

Начин повезивања базе података, начин прикупљања и коришћења података из других база података, као и начин координације и управљања мрежом Националних референтних лабораторија уређује се посебним прописом, који доноси министар уз сагласност министра надлежног за послове здравља.

Прослеђивање података

Члан 67.

Министарство може прослеђивати податке из својих регистара и база података другим државним органима, органима локалне самоуправе, ако је то неопходно за доношење правно дефинисаних циљева, као и имаоцима јавних овлашћења ако је то у сврху обезбеђивања безбедности хране и хране за животиње.

Податке из база података везани за безбедност хране и хране за животиње могу користити правно заинтересована лица у складу с прописима о заштити личних података, морају бити коришћени за сврху за коју су дати и не смеју бити прослеђени другим лицима.

Информациони системи

Члан 68.

Министарство успоставља и одржава информационе системе у области безбедности хране и хране за животиње.

Министарство надлежно за послове здравља, Стручни савет, Националне референтне лабораторије и лабораторије из члана 20. овог закона у области безбедности хране и хране за животиње дужни су да воде евиденције, спискове и базе података, усклађене и повезане са информационом системом Министарства, и у обавези су да их чувају и ажурирају.

Министарство ће осигурати усклађивање и повезивање информационог система из става 1. овог члана, са другим информационом системима Министарства, министарства надлежног за послове здравља, као и са међународним информационом системима у области безбедности хране и хране за животиње.

Министар прописује начин повезивања, услове за чување евиденција, спискова и база података.

XIV. ПЛАНСКИ ДОКУМЕНТИ У ОБЛАСТИ БЕЗБЕДНОСТИ ХРАНЕ И ХРАНЕ ЗА ЖИВОТИЊЕ, МОНИТОРИНГ, УЗОРКОВАЊЕ И АНАЛИЗА

Планови службене контроле и мониторинг безбедности хране и хране за животиње

Члан 69.

Ради заштите безбедности хране и хране за животиње министар, односно министар надлежан за послове здравља доноси плански документ који садржи структуру и организацију система контроле хране и хране за животиње, циљеве, приоритете контрола, начин, рокове и средства вршења службених контрола,

координацију између надлежних органа одговорних за вршење службених контрола у области безбедности хране и хране за животиње.

Брисан је ранији став 2. (види члан 27. Закона - 17/2019-10)

Министар, односно министар надлежан за послове здравља доноси програм мониторинга безбедности хране, односно хране за животиње, као и начин и поступак службене контроле, у складу са поделом надлежности из члана 12. овог закона.

Програм мониторинга из **става 2.*** овог члана садржи нарочито: потребна средства за финансирање програма; мере које ће се предузети у случају присуства микробиолошких, хемијских и биолошких контаминената; структуру органа и организација за спровођење програма и друге параметре од значаја за спровођење програма.

Програм мониторинга из **става 2.*** овог члана доноси се до краја текуће за наредну годину.

Средства за спровођење програма обезбеђују се у буџету Републике Србије.

*Службени гласник РС, број 17/2019

Узорковање и испитивање*

*Службени гласник РС, број 17/2019

Члан 70.*

Приликом узимања узорака хране или хране за животиње субјект у пословању храном или храном за животиње дужан је да надлежном инспектору стави бесплатно на располагање количину узорака која је неопходна за вршење лабораторијског испитивања, с тим што се узорковање у току службене контроле врши тако да ствара минималне трошкове за субјекте у пословању храном.*

Субјекти у пословању храном и храном за животиње чији су производи предмет узимања узорака и испитивања имају право на додатно стручно мишљење (суперанализа) које не одлаже предузимање хитних мера у случају изненадне опасности.*

Министар, односно министар надлежан за послове здравља у складу са поделом надлежности из члана 12. овог закона, ближе прописује методе узорковања и испитивања хране и хране за животиње у поступку службене контроле.*

*Службени гласник РС, број 17/2019

Таксе*

*Службени гласник РС, број 17/2019

Члан 71.*

Субјекти у пословању храном и храном за животиње плаћају таксу за извршене службене контроле у складу са овим законом и посебним прописима.*

Изузетно од става 1. овог члана такса за извршену службену контролу не наплаћује се ако се службена контрола врши код субјеката у пословању храном по захтеву трећег лица.*

Средства остварена од такси из става 1. овог члана уплаћују се на одговарајући рачун за уплату јавних прихода буџета Републике Србије.*

*Службени гласник РС, број 17/2019

XV. НАДЗОР

Инспекцијски надзор

Члан 72.

Надзор над применом одредаба овог закона и прописа донетих на основу овог закона врши Министарство, односно министарство надлежно за послове здравља, у складу са законом и другим прописима којима се уређује организација државне управе и делокруг послова, односно у складу са поделом надлежности из члана 12. овог закона.

Инспекцијски надзор над применом одредаба овог закона и прописа донетих на основу овог закона Министарство врши преко ветеринарских инспектора, фитосанитарних инспектора и пољопривредних инспектора, а министарство надлежно за послове здравља преко санитарних инспектора.

Права и дужности надлежног инспектора*

*Службени гласник РС, број 17/2019

Члан 73.*

У спровођењу службених контрола надлежни инспектор Министарства има право и дужност да:*

- 1) контролише да ли сви субјекти и органи на које се закон односи предузимају мере у области безбедности хране и хране за животиње у складу са овим законом;*
- 2) проверава да ли су субјекти у области безбедности хране и хране за животиње уписани у Централни регистар објеката из члана 15. став 1. овог закона;*
- 3) проверава да ли је правно лице, предузетник, односно физичко лице отпочело да обавља делатност пре уписа у Централни регистар, односно у регистар утврђен посебним прописом из члана 15. став 8. овог закона;*
- 4) проверава да ли су лабораторије и националне лабораторије акредитоване и овлашћене у складу са чл. 18, 19а и 20. овог закона;*
- 5) контролише безбедност хране у промету из члана 25. став 1. овог закона;*
- 6) контролише услове у свакој фази производње, прераде и промета хране, као и припреме хране у складу са њеном наменом (члан 26. став 1. тачка 1));*
- 7) контролише доступност информација потрошачу, укључујући и међународне потврде (сертификате) и остала документа која прате храну у промету, као и податке на декларацији који се односе на спречавање специфичних штетних деловања појединих врста или категорија хране на здравље људи (члан 26. став 1. тачка 2));*
- 8) контролише предузимање наређених мера у случају основане сумње, ограничења или забране и повлачења те хране из промета до отклањања сумње на њену безбедност (члан 27. став 1);*
- 9) контролише предузимање наређених мера у случају када се утврди да храна није безбедна, ограничења или забране и повлачења те хране из промета у складу са законом (члан 27. став 2);*
- 10) контролише безбедност хране за животиње у промету из члана 28. став 1. овог закона;*
- 11) контролише безбедност хране за животиње којом се хране животиње, које служе за производњу хране (члан 28. став 2);*
- 12) контролише услове за безбедност хране за животиње, у складу са овим законом и посебним прописом о храни за животиње (члан 28. став 4);*
- 13) контролише предузимање наређених мера у случају основане сумње, ограничења или забране и повлачења хране за животиње из промета до отклањања сумње на њену безбедност (члан 29. став 1);*
- 14) контролише предузимање наређених мера у случају када се утврди да храна за животиње није безбедна, ограничења или забране и повлачења те хране из промета, у складу са овим законом и другим посебним прописима (члан 29. став 2);*
- 15) контролише предузимање мера у складу са чланом 29. став 3. овог закона;*
- 16) контролише да ли је храна и храна за животиње која се ставља у промет означена, декларисана, оглашена и изложена, у складу са овим законом и другим посебним прописима (члан 30. став 1);*
- 17) контролише да ли је означавање, декларисање, оглашавање и излагање хране или хране за животиње извршено, у складу са овим законом и на начин који не доводи потрошача у заблуду (члан 30. став 2);*
- 18) контролише да ли је субјект у пословању храном обезбедио услове у свим фазама производње и промета хране и хране за животиње, у складу са овим законом и другим посебним прописима (члан 31);*
- 19) контролише да ли је субјект у пословању храном или храном за животиње у свим фазама производње, прераде и промета обезбедио следљивост (члан 32. став 1);*
- 20) контролише да ли је субјект у пословању храном или храном за животиње успоставио контролне системе за идентификацију сваког субјекта од ког набавља и кога снабдева храном, храном за животиње, животињама које служе за производњу хране или било коју супстанцу која се уграђује или се очекује да ће бити уграђена у ту храну или храну за животиње (члан 32. став 2);*
- 21) контролише да ли субјект у пословању храном или храном за животиње има успостављен систем и процедуре које обезбеђују доступност података о следљивости (члан 32. став 3);*
- 22) контролише да ли је субјект у пословању храном покренуо поступак за повлачење хране из промета за коју се основано сумња или утврди да је у било којој фази производње или промета

настала повреда прописаних услова безбедности хране, односно да ли је о томе обавестио министарство надлежно за послове здравља (члан 33. став 1);*

23) контролише да ли је субјект у пословању храном која је дошла до потрошача на ефикасан и прецизан начин информисао потрошача о разлогу повлачења хране и да ли је ако је то неопходно захтевао од потрошача повраћај хране која му је испоручена (члан 33. став 2);*

24) контролише да ли је субјект у пословању храном одговоран за промет на мало и дистрибуцију хране покренуо поступак за повлачење предметне хране из промета на основу информације о повреди прописаних услова (члан 33. став 3);*

25) контролише да ли је субјект у пословању храном пружио информације о следљивости хране и да ли сарађује у активностима које предузимају субјекти у производњи и промету као и Министарство, односно министарство надлежно за послове здравља (члан 33. став 4);*

26) контролише да ли је субјект у пословању храном поступио у складу са чланом 33. став 5. овог закона и о томе обавестио Министарство, односно министарство надлежно за послове здравља;*

27) контролише да ли је субјект у пословању храном за животиње покренуо поступак за повлачење хране за животиње из промета за коју се основано сумња или утврди да је у било којој фази производње или промета настала повреда прописаних услова безбедности хране, односно да ли је о томе обавестио Министарство (члан 34. став 1);*

28) контролише да ли је производна партија, серија или пошиљка хране за животиње која не задовољава услове безбедности хране за животиње уништена, односно да ли је са том храном поступљено у складу са чланом 34. став 2. овог закона;*

29) контролише да ли је субјект у пословању храном за животиње која је дошла до власника или држаоца животиње на ефикасан и прецизан начин информисао власника или држаоца животиње о разлогу повлачења хране за животиње и да ли је ако је то неопходно захтевао од власника или држаоца животиње повраћај хране за животиње која му је испоручена (члан 34. став 3);*

30) контролише да ли је субјект у пословању храном за животиње одговоран за промет на мало и дистрибуцију хране за животиње покренуо поступак за повлачење предметне хране из промета на основу информације о повреди прописаних услова (члан 34. став 4);*

31) контролише да ли је субјект у пословању храном за животиње пружио информације о следљивости хране за животиње и да ли сарађује у активностима које предузимају субјекти у производњи и промету, као и Министарство (члан 34. став 5);*

32) контролише да ли је субјект у пословању храном за животиње поступио у складу са чланом 34. став 6. овог закона и о томе обавестио Министарство;*

33) контролише да ли су прописане мере за безбедност хране и хране за животиње прилагођене карактеристичним подручјима које могу да утичу на безбедност хране и хране за животиње, односно да ли поступа у складу са чланом 36. став 2. овог закона;*

34) контролише да ли храна или храна за животиње која се увози ради стављања у промет у Републику Србију испуњава услове у складу с прописима о храни или услове које је Република Србија признала као истоветне (члан 37. став 1);*

35) контролише да ли су подаци који се односе на ризик по здравље чији је узрок храна или храна за животиње доступни свим учесницима у систему брзог обавештавања и узбуњивања, као и јавности (члан 40);*

36) контролише да ли су сви учесници у систему брзог обавештавања и узбуњивања у оквиру своје надлежности обавестили Министарство, односно министарство надлежно за послове здравља о појави ризика (члан 41. став 2);*

37) контролише да ли је субјект у пословању храном обезбедио у свим фазама производње и промета хране испуњеност прописаних услова у вези са хигијеном хране (члан 45. став 1);*

38) контролише да ли лица на радним местима у производњи или промету хране која рукују и долазе у додир са храном имају основна знања о хигијени хране и о личној хигијени, односно да ли носе радну одећу и обућу (члан 45. став 2);*

39) контролише да ли су субјекти у пословању храном успоставили систем за осигурање безбедности хране у свим фазама производње, прераде и промета хране, осим на нивоу примарне производње у складу са принципима добре произвођачке и хигијенске праксе и НАССР (члан 47. став 1);*

40) контролише да ли субјект у пословању храном користи упутство за добру произвођачку и хигијенску праксу и примену НАССР (члан 48. став 1);*

41) контролише да ли субјект у пословању храном има у радном односу на неодређено време одговорно лице за спровођење добре произвођачке и хигијенске праксе и примену НАССР (члан 48. став 2);*

42) контролише да ли је субјект у пословању храном за животиње обезбедио у свим фазама производње, прераде и промета хране за животиње испуњеност прописаних услова у вези са хигијеном хране за животиње (члан 50);*

43) контролише да ли су субјекти у пословању храном за животиње успоставили систем за осигурање безбедности хране за животиње у свим фазама производње, прераде и промета хране за животиње, осим на нивоу примарне производње и превоза у складу са принципима добре произвођачке и хигијенске праксе и НАССР (члан 52. став 1);*

44) контролише да ли субјект у пословању храном за животиње користи упутство за добру произвођачку и хигијенску праксу и примену НАССР (члан 53. став 1);*

45) проверава да ли субјект у пословању храном за животиње има у радном односу на неодређено време одговорно лице за спровођење добре произвођачке и хигијенске праксе и примену НАССР (члан 53. став 2);*

46) контролише да ли је субјект у пословању храном обезбедио у свим фазама производње, прераде и промета испуњеност услова за квалитет а за храну за коју нису прописани услови за квалитет да ли испуњава услове о безбедности хране (члан 55. став 1);*

47) контролише да ли је субјект у пословању храном за животиње обезбедио у свим фазама производње, прераде и промета испуњеност услова за квалитет, а за храну за животиње за коју нису прописани услови за квалитет да ли испуњава услове о безбедности хране (члан 56. став 1);*

48) контролише да ли храна за животиње којом се хране животиње задовољава прописане услове за квалитет (члан 57. став 1);*

49) контролише да ли храна која носи ознаку традиционалног назива, имена порекла, географског порекла и назив „производ старог заната“ као и друге националне шеме квалитета испуњава услове, у складу са посебним прописима (члан 64);*

50) контролише да ли храна која носи ознаку традиционалног назива, имена порекла, географског порекла и назив „производ старог заната“ као и друге националне шеме квалитета поред општих захтева за декларисање и означавање из члана 30. овог закона садржи и додатне податке из члана 64. овог закона (члан 65. став 1);*

51) контролише извршавање мера по овом закону.*

У вршењу послова инспекцијског надзора санитарни инспектор, поред овлашћења утврђених законом којим је уређен инспекцијски надзор санитарног инспектора, има право и дужност да:*

1) контролише да ли сви субјекти и органи на које се закон односи предузимају мере у области безбедности хране, у складу са овим законом;*

2) проверава да ли су лабораторије и националне лабораторије акредитоване и овлашћене у складу са чл. 18, 19а и 20. овог закона;*

3) контролише безбедност хране у промету из члана 25. став 1. овог закона;*

4) контролише услове у свакој фази производње, прераде и промета хране, као и припреме хране у складу са њеном наменом (члан 26. став 1. тачка 1));*

5) контролише доступност информација потрошачу, укључујући и међународне потврде (сертификате) и остала документа која прате храну у промету, као и податке на декларацији који се односе на спречавање специфичних штетних деловања појединих врста или категорија хране на здравље људи (члан 26. став 1. тачка 2));*

6) контролише предузимање наређених мера у случају основане сумње, ограничења или забране и повлачења те хране из промета до отклањања сумње на њену безбедност (члан 27. став 1);*

7) контролише предузимање наређених мера у случају када се утврди да храна није безбедна, ограничења или забране и повлачења те хране из промета у складу са законом (члан 27. став 2));*

8) контролише да ли је храна која се ставља у промет означена, декларисана, оглашена и изложена, у складу са овим законом и другим посебним прописима (члан 30. став 1);*

9) контролише да ли је означавање, декларисање, оглашавање и излагање хране извршено, у складу са овим законом и на начин који не доводи потрошача у заблуду (члан 30. став 2));*

10) контролише да ли је субјект у пословању храном обезбедио услове у свим фазама производње, прераде и промета хране, у складу са овим законом и другим посебним прописима (члан 31);*

11) контролише да ли је субјект у пословању храном у фази производње, прераде и дистрибуције обезбедио следљивост (члан 32. став 1);*

12) контролише да ли је субјект у пословању храном успоставио контролне системе за идентификацију снабдевања храном или било коју супстанцу која се уграђује или се очекује да ће

бити уграђена у ту храну (члан 32. став 2);*

13) контролише да ли субјект у пословању храном има успостављен систем и процедуре које обезбеђују доступност података о следљивости (члан 32. став 3);*

14) контролише да ли је субјект у пословању храном покренуо поступак за повлачење хране из промета за коју се основано сумња или утврди да је у било којој фази производње, прераде или промета настала повреда прописаних услова безбедности хране, односно да ли је о томе обавестио Министарство, односно министарство надлежно за послове здравља (члан 33. став 1);*

15) контролише да ли је субјект у пословању храном која је дошла до потрошача на ефикасан и прецизан начин информисао потрошача о разлогу повлачења хране и да ли је ако је то неопходно захтевао од потрошача повраћај хране која му је испоручена (члан 33. став 2);*

16) контролише да ли је субјект у пословању храном одговоран за промет на мало и дистрибуцију хране покренуо поступак за повлачење предметне хране из промета на основу информације о повреди прописаних услова (члан 33. став 3);*

17) контролише да ли је субјект у пословању храном пружио информације о следљивости хране и да ли сарађује на активностима које предузимају субјекти у производњи и промету, као и Министарство, односно министарство надлежно за послове здравља (члан 33. став 4);*

18) контролише да ли је субјект у пословању храном поступио у складу са чланом 33. став 5. овог закона и о томе обавестио Министарство, односно министарство надлежно за послове здравља;*

19) контролише да ли су прописане мере за безбедност хране прилагођене карактеристичним подручјима које могу да утичу на безбедност хране, односно да ли поступа у складу са чланом 36. став 2. овог закона;*

20) контролише да ли су подаци који се односе на ризик по здравље чији су узрок храна доступни свим учесницима у систему брзог обавештавања и узбуњивања, као и јавности (члан 40. став 1);*

21) контролише да ли су сви учесници у систему брзог обавештавања и узбуњивања у оквиру своје надлежности обавестили Министарство, односно министарство надлежно за послове здравља о појави ризика (члан 41. став 2);*

22) контролише да ли је субјект у пословању храном обезбедио у свим фазама производње и промета хране испуњеност прописаних услова у вези са хигијеном хране (члан 45. став 1);*

23) контролише да ли лица на радним местима у производњи или промету хране која рукују и долазе у додир са храном имају основна знања о хигијени хране и о личној хигијени, односно да ли носе радну одећу и обућу (члан 45. став 2);*

24) контролише да ли су субјекти у пословању храном успоставили систем за осигурање безбедности хране у свим фазама производње и промета хране, осим на нивоу примарне производње у складу са принципима добре произвођачке и хигијенске праксе и HACCP (члан 47. став 1);*

25) контролише да ли субјект у пословању храном користи упутство за добру произвођачку и хигијенску праксу и примену HACCP (члан 48. став 1);*

26) контролише да ли субјект у пословању храном има у радном односу на неодређено време одговорно лице за спровођење добре произвођачке и хигијенске праксе и примену HACCP (члан 48. став 2);*

27) контролише да ли је субјект у пословању храном обезбедио у фази производње и промета испуњеност услова, а за храну за коју нису прописани услови за квалитет да ли испуњава услове о безбедности хране (члан 55. став 1);*

28) контролише да ли субјект у пословању новом храном за стављање први пут у промет те хране има дозволу (члан 61. став 1);*

29) контролише да ли храна која носи ознаку традиционалног назива, имена порекла, географског порекла и назив „производ старог заната“, као и друге националне шеме квалитета испуњава услове у складу са посебним прописима (члан 64);*

30) контролише да ли храна која носи ознаку традиционалног назива, имена порекла, географског порекла и назив „производ старог заната“, као и друге националне шеме квалитета поред општих захтева за декларисање и означавање из члана 30. овог закона садржи и додатне податке из члана 64. овог закона (члан 65. став 1);*

31) контролише извршавање мера по овом закону.*

*Службени гласник РС, број 17/2019

Мере које налаже надлежни инспектор Министарства*

*Службени гласник РС, број 17/2019

Члан 74.*

У вршењу послова из члана 73. овог закона надлежни инспектор Министарства је овлашћен и дужан да:*

- 1) нареди повлачење из промета хране и хране за животиње која није безбедна;***
- 2) нареди ограничење или забрани промет хране и хране за животиње, односно повлачење хране и хране за животиње из промета до отклањања опасности, односно сумњи у њену безбедност;***
- 3) нареди уништавање хране и хране за животиње која није безбедна на прописан начин;***
- 4) нареди обраду, односно оспособљавање хране и хране за животиње на прописан начин;***
- 5) забрани рекламирање и означавање хране и хране за животиње на начин који може да доведе у заблуду потрошача;***
- 6) забрани употребу објекта, просторије, опреме и превозних средстава када не испуњавају прописане захтеве;***
- 7) забрани употребу материјала, амбалаже и предмета који долазе у контакт са храном и храном за животиње који би могли да угрозе здравље људи и животиња и доведу до неприхватљивих промена у саставу хране и хране за животиње или до промена сензорних својстава под уобичајеним и предвиђеним условима употребе;***
- 8) нареди ограничење или забрану промета до отклањања недостатака, ако храна и храна за животиње није означена, декларисана, оглашена и изложена, у складу са овим законом и другим посебним прописима;***
- 9) нареди ограничење или забрану промета до отклањања недостатака ако субјект у пословању храном поступи супротно одредбама члана 55. став 1. овог закона;***
- 10) подноси захтев за покретање прекршајног поступка и пријаву за привредни преступ због кршења одредби овог закона и прописа донетих на основу њега;***
- 11) нареди друге мере и предузме друге радње, у складу са овим законом.***

Мере из става 1. тач. 1)–9) и тачка 11) овог члана налажу се решењем надлежног инспектора.*

Поред управних мера и радњи из става 1. овог члана надлежни гранични инспектор који спроводи службену контролу на граничном прелазу или у царинском складишту обавезан је да предузима и следеће управне мере и радње:*

- 1) забрани увоз, извоз или провоз пошиљки животиња, хране и хране за животиње ако:***
 - (1) пошиљка или превозно средство не испуњава прописане услове;***
 - (2) пошиљка хране и хране за животиње није безбедна;***
 - (3) пошиљку не прати прописана документација и сертификат на основу којег се може утврдити идентитет пошиљке;***
 - 2) привремено забрани увоз, извоз или провоз пошиљке животиња, хране и хране за животиње ако треба отклонити недостатке на пошиљци и у пратећој документацији или ако посумња у безбедност пошиљке, у складу са анализом ризика;***
 - 3) забрани употребу и коришћење објеката за складиштење хране и хране за животиње на граничним прелазима и на местима царинења, ако не испуњавају прописане услове;***
 - 4) забрани употребу хране и хране за животиње ако не испуњава прописане услове у погледу безбедности;***
 - 5) забрани употребу превозних средстава за превоз пошиљки животиња, хране и хране за животиње ако не испуњавају прописане услове;***
 - 6) нареди уништавање пошиљке хране и хране за животиње за које се утврди да није безбедна, односно нареди враћање пошиљке испоручиоцу на захтев увозника;***
 - 7) подноси захтев за покретање прекршајног поступка и пријаву за привредни преступ због кршења одредби овог закона и прописа донетих на основу њега;***
 - 8) нареди предузимање и других мера, у складу са овим законом и обавезама по међународним уговорима о безбедности хране.***
- Мере из става 3. тач. 1)–6) и тачка 8) овог члана налажу се решењем надлежног граничног инспектора.***

Трошкови настали спровођењем мере уништавања, односно враћања небезбедне пошиљке хране и хране за животиње падају на терет странке, односно увозника.*

*Службени гласник РС, број 17/2019

Брисани су називи чл. 75. и 76. (види члан 32. Закона - 17/2019-10)

Чл. 75. и 76.

Брисани су (види члан 32. Закона - 17/2019-10)

Мере које налаже санитарни инспектор

Члан 77.

У вршењу послова из члана 73. овог закона санитарни инспектор, у складу са поделом надлежности из члана 12. овог закона је овлашћен и дужан да:

- 1) нареди повлачење из промета хране која није безбедна;
- 2) нареди ограничење или забрану промета, односно повлачење хране из промета до отклањања опасности, односно сумње у њену безбедност;
- 3) нареди уништавање хране која није безбедна у складу са овим законом;
- 4) забрани рекламирање и означавање хране на начин који може да доведе у заблуду потрошача у погледу састава, својства или дејства хране или приписивање лековитог својства;
- 5) забрани употребу објеката, просторија, опреме и превозних средстава када не испуњавају прописане услове, у складу са овлашћењима из члана 12. овог закона;
- 6) забрани употребу материјала, амбалаже и предмета који долазе у контакт са храном који би могли да угрозе здравље људи и доведу до неприхватљивих промена у саставу хране;
- 7) нареди повлачење из промета хране која не испуњава захтеве прописане за безбедност хране;
- 8) забрани рад лицима која рукују храном и долазе у контакт са храном која не поседује прописане доказе о здравственим прегледима;
- 9) забрани увоз хране која није безбедна и нареди да се врати пошиљаоцу;
- 10) забрани увоз хране и нареди уништење хране, ако није безбедна а не може да се врати пошиљаоцу;
- 11) подноси захтев за покретање прекршајног поступка, пријаву за привредни преступ и пријаву за кривично дело због кршења одредби овог закона и прописа донетих на основу њега;
- 12) нареди друге мере и предузме друге радње, у складу са овим законом.

Мере из става 1. тач. од 1) до 10) и тачка 12) овог члана налажу се решењем санитарног инспектора.

Трошкови настали спровођењем мере уништавања, односно враћања небезбедне пошиљке хране падају на терет странке.

Надлежност за решавање о жалби

Члан 78.

На решење **надлежног*** инспектора може се изјавити жалба министру, односно министру надлежном за послове здравља у року од осам дана од дана достављања решења.

Жалба не одлаже извршење решења.

*Службени гласник РС, број 17/2019

XV. КАЗНЕНЕ ОДРЕДБЕ

Привредни преступ

Члан 79.

Новчаном казном од 300.000 до 3.000.000 динара казниће се за привредни преступ правно лице, ако:

- 1) се бави производњом и прометом хране и хране за животиње, а није уписано у Централни регистар објеката (члан 15. став 1);
- 2) не поднесе пријаву за упис у Централни регистар, а бави се производњом хране и хране за животиње, за које није предвиђено утврђивање испуњености услова за обављање одређене делатности (члан 15. став 7);
- 3) је отпочело обављање делатности пре уписа у Централни регистар, односно у регистар утврђен посебним прописом (члан 15. став 8);

- 4) стави у промет храну која није безбедна (члан 25. став 1);
 - 5) стави у промет храну за животиње која није безбедна (члан 28. став 1);
 - 6) храни животиње које служе за производњу хране, храном за животиње која није безбедна (члан 28. став 2);
 - 7) не обезбеди да храна и храна за животиње у свим фазама производње и промета испуњава услове прописане овим законом и другим посебним прописима или не докаже испуњеност тих услова (члан 31);
 - 8) нема успостављен систем и процедуре које обезбеђују доступност података о следљивости (члан 32. став 3);
 - 9) у свим фазама производње и промета хране не обезбеди прописане услове у вези са хигијеном хране (члан 45. став 1);
 - 10) не успостави систем за осигурање безбедности хране у свим фазама производње и промета хране осим на нивоу примарне производње, у складу са принципима добре произвођачке и хигијенске праксе и НАССР (члан 47. став 1);
 - 11) у свим фазама производње, прераде и промета хране за животиње не обезбеди прописане услове у вези са хигијеном хране за животиње (члан 50);
 - 12) не успостави систем за осигурање безбедности хране за животиње у свим фазама производње и промета хране за животиње осим на нивоу примарне производње и превоза у складу са принципима добре произвођачке и хигијенске праксе и НАССР (члан 52. став 1);
 - 13) у свим фазама производње, прераде и промета не обезбеди прописане услове за квалитет хране (члан 55. став 1);
 - 14) у свим фазама производње, прераде и промета не обезбеди прописане услове за квалитет хране за животиње (члан 56. став 1);
 - 15) храни животиње храном за животиње која не задовољава прописане услове за квалитет (члан 57. став 1);
- 16) први пут ставља у промет нову храну на територији Републике Србије или се таква храна нађе у промету, а нема дозволу (члан 61. став 1);***

17) не поступи по решењу инспектора у складу са овим законом.

За привредни преступ из става 1. овог члана казниће се новчаном казном од 50.000 до 200.000 динара и одговорно лице у правном лицу.

За радње из става 1. овог члана поред новчане казне може се изрећи и заштитна мера забране правном лицу да се бави одређеном привредном делатношћу, односно заштитна мера забране одговорном лицу да врши одређене дужности, у трајању од шест месеци до седам година.

*Службени гласник РС, број 17/2019

Прекршај правног лица

Члан 80.

Новчаном казном од 150.000 до 1.000.000 динара казниће се за прекршај правно лице, ако:

- 1) ставља у промет храну и храну за животиње која није означена, декларисана, оглашена и изложена, у складу са овим законом и другим посебним прописом (члан 30. став 1);
- 2) не поступи у складу са чланом 30. став 2. овог закона чиме доводи потрошача у заблуду;
- 3) не поступи у складу са чланом 32. став 2. овог закона;
- 4) храна или храна за животиње коју ставља у промет или постоји вероватноћа да ће је ставити у промет није на одговарајући начин означена и евидентирана ради идентификације и следљивости (члан 32. став 4);
- 5) одмах не покрене поступак за повлачење хране из промета и о томе не обавести Министарство, односно министарство надлежно за послове здравља у случају када та храна више није под његовом непосредном контролом, а основано сумња или утврди да је у било којој фази производње и промета настала повреда прописаних услова безбедности хране (члан 33. став 1);
- 6) не поступи у складу са чланом 33. став 2. овог закона;
- 7) одмах не покрене поступак за повлачење хране из промета на мало и дистрибуције хране на основу информације о повреди прописаних услова за безбедност хране (члан 33. став 3);
- 8) не пружа информације које се односе на следљивост хране и не сарађује у активностима које предузимају субјекти у производњи и промету, као и Министарству, односно министарству надлежном за послове здравља (члан 33. став 4);

9) основано сумња или утврди да храна коју је ставило у промет може бити штетна за здравље људи, а о томе, као и о предузетим мерама не обавести Министарство, односно министарство надлежно за послове здравља (члан 33. став 5);

10) спречава било које лице да сарађује са Министарством, односно министарством надлежним за послове здравља (члан 33. став 6);

11) одмах не покрене поступак за повлачење хране за животиње из промета и о томе не обавести Министарство у случају када та храна више није под његовом непосредном контролом, а основано сумња или утврди да је у било којој фази производње и промета настала повреда прописаних услова безбедности хране за животиње (члан 34. став 1);

12) не поступи у складу чланом 34. став 2. овог закона;

13) на ефикасан и прецизан начин не информише власнике или држаоце животиња о разлогу повлачења хране за животиње и ако не захтева повраћај хране за животиње која им је већ испоручена, ако је то неопходно (члан 34. став 3);

14) одмах не покрене поступак за повлачење хране за животиње из промета на мало и дистрибуције хране за животиње на основу информације о повреди прописаних услова за безбедност хране за животиње (члан 34. став 4);

15) не пружи информације које се односе на следљивост хране за животиње и не сарађује у активностима које предузимају субјекти у производњи и промету, као и Министарство (члан 34. став 5);

16) основано сумња или утврди да храна за животиње коју је ставио у промет може бити штетна за здравље животиња, а о томе као и о предузетим мерама не обавести Министарство (члан 34. став 6);

17) спречава било које лице да сарађује са Министарством (члан 34. став 7);

18) лица на радним местима у производњи или промету хране која **рукују и*** долазе у додир са храном немају основна знања о хигијени хране и о личној хигијени, односно не носе радну одећу и обућу (члан 45. став 2);

19) не користи упутство за добру произвођачку и хигијенску праксу и примену HACCP (члан 48. став 1);

20) нема у сталном радном односу одговорно лице за спровођење добре произвођачке и хигијенске праксе и примену HACCP (члан 48. став 2);

21) не користи упутство за добру произвођачку и хигијенску праксу и примену HACCP (члан 53. став 1);

22) нема у сталном радном односу одговорно лице за спровођење добре произвођачке и хигијенске праксе и примену HACCP (члан 53. став 2);

23) брисана је (види члан 35. Закона - 17/2019-10)

24) не поступи у складу са **чланом 63.*** овог закона;

25) храна која носи ознаку традиционалног назива, имена порекла, географског порекла и назив „производ старог заната“, **као и друге националне шеме квалитета*** не испуњава услове, у складу са посебним прописима (члан 64);

26) храна која носи ознаку традиционалног назива, имена порекла, географског порекла и назив „производ старог заната“, **као и друге националне шеме квалитета*** поред општих захтева за декларисање и означавање не садржи и додатне податке из члана 64. овог закона (члан 65. став 1);

27) приликом узимања узорака хране или хране за животиње не стави бесплатно на располагање потребне количине узорака ради лабораторијског испитивања, надлежном инспектору (**члан 70. став 1**)*.

За прекршај из става 1. овог члана казниће се новчаном казном од 20.000 до 50.000 динара и одговорно лице у правном лицу.

*Службени гласник РС, број 17/2019

Прекршај предузетника

Члан 81.

Новчаном казном од 250.000 до 500.000 динара казниће се за прекршај предузетник, ако:

1) се бави производњом и прометом хране и хране за животиње, а није уписан у Централни регистар објеката (члан 15. став 1);

2) не поднесе пријаву за упис у Централни регистар, а бави се производњом хране и хране за животиње, за које није предвиђено утврђивање испуњености услова за обављање одређене делатности (члан 15. став 7);

3) је отпочео обављање делатности пре уписа у Централни регистар, односно у регистар утврђен посебним прописом (члан 15. став 8);

- 4) стави у промет храну која није безбедна (члан 25. став 1);
 - 5) стави у промет храну за животиње која није безбедна (члан 28. став 1);
 - 6) храни животиње које служе за производњу хране, храном за животиње која није безбедна (члан 28. став 2);
 - 7) не обезбеди да храна и храна за животиње у свим фазама производње и промета испуњава услове прописане овим законом и другим посебним прописима или не докаже испуњеност тих услова (члан 31);
 - 8) нема успостављен систем и процедуре које обезбеђују доступност података о следљивости (члан 32. став 3);
 - 9) у свим фазама производње и промета хране не обезбеди прописане услове у вези са хигијеном хране (члан 45. став 1);
 - 10) не успостави систем за осигурање безбедности хране у свим фазама производње и промета хране, осим на нивоу примарне производње, у складу са принципима добре произвођачке и хигијенске праксе и НАССР (члан 47. став 1);
 - 11) у свим фазама производње, прераде и промета хране за животиње не обезбеди прописане услове у вези са хигијеном хране за животиње (члан 50);
 - 12) не успостави систем за осигурање безбедности хране за животиње у свим фазама производње и промета хране за животиње, осим на нивоу примарне производње и превоза у складу са принципима добре произвођачке и хигијенске праксе и НАССР (члан 52. став 1);
 - 13) у свим фазама производње, прераде и промета не обезбеди прописане услове за квалитет хране **(члан 55. став 1)***;
 - 14) у свим фазама производње, прераде и промета не обезбеди прописане услове за квалитет хране за животиње (члан 56. став 1);
 - 15) храни животиње храном за животиње која не задовољава прописане захтеве за квалитет (члан 57. став 1);
- 16) први пут ставља у промет нову храну на територији Републике Србије или се таква храна нађе у промету, а нема дозволу (члан 61. став 1);***

17) не поступи по решењу инспектора у складу са овим законом.

*Службени гласник РС, број 17/2019

Члан 82.

Новчаном казном од 50.000 до 400.000 динара казниће се за прекршај предузетник, ако:

- 1) ставља у промет храну и храну за животиње која није означена, декларисана, оглашена и изложена, у складу са овим законом и другим посебним прописом (члан 30. став 1);
- 2) не поступи у складу са чланом 30. став 2. овог закона чиме доводи потрошача у заблуду;
- 3) не поступи у складу са чланом 32. став 2. овог закона;
- 4) храна или храна за животиње коју ставља у промет или постоји вероватноћа да ће је ставити у промет није на одговарајући начин означена и евидентирана ради идентификације и следљивости (члан 32. став 4);
- 5) одмах не покрене поступак за повлачење хране из промета и о томе не обавести Министарство, односно министарство надлежно за послове здравља у случају када та храна више није под његовом непосредном контролом, а основано сумња или утврди да је у било којој фази производње и промета настала повреда прописаних услова безбедности хране (члан 33. став 1);
- 6) не поступи у складу са чланом 33. став 2. овог закона;
- 7) одмах не покрене поступак за повлачење хране из промета на мало и дистрибуције хране на основу информације о повреди прописаних услова за безбедност хране (члан 33. став 3);
- 8) не пружа информације које се односе на следљивост хране и не сарађује у активностима које предузимају субјекти у производњи и промету, као и Министарству, односно министарству надлежном за послове здравља (члан 33. став 4);
- 9) основано сумња или утврди да храна коју је ставио у промет може бити штетна за здравље људи, а о томе као и о предузетим мерама не обавести Министарство, односно министарство надлежно за послове здравља (члан 33. став 5);
- 10) спречава било које лице да сарађује са Министарством, односно министарством надлежним за послове здравља (члан 33. став 6);
- 11) одмах не покрене поступак за повлачење хране за животиње из промета и о томе не обавести Министарство у случају када та храна више није под његовом непосредном контролом, а основано сумња или

утврди да је у било којој фази производње и промета настала повреда прописаних услова безбедности хране за животиње (члан 34. став 1);

12) не поступи у складу са чланом 34. став 2. овог закона;

13) на ефикасан и прецизан начин не информише власнике или држаоце животиња о разлогу повлачења хране за животиње и ако не захтева повраћај хране за животиње која им је већ испоручена, ако је то неопходно (члан 34. став 3);

14) одмах не покрене поступак за повлачење хране за животиње из промета на мало и дистрибуције хране за животиње на основу информације о повреди прописаних услова за безбедност хране за животиње (члан 34. став 4);

15) не пружи информације које се односе на следљивост хране за животиње и не сарађује у активностима које предузимају субјекти у производњи и промету, као и Министарство (члан 34. став 5);

16) основано сумња или утврди да храна за животиње коју је ставио у промет може бити штетна за здравље животиња, а о томе као и о предузетим мерама не обавести Министарство (члан 34. став 6);

17) спречава било које лице да сарађује са Министарством (члан 34. став 7);

18) не користи упутство за добру произвођачку и хигијенску праксу и примену HACCP (члан 48. став 1);

19) нема у сталном радном односу одговорно лице за спровођење добре произвођачке и хигијенске праксе и примену HACCP (члан 48. став 2);

20) не користи упутство за добру произвођачку и хигијенску праксу и примену HACCP (члан 53. став 1);

21) нема у сталном радном односу одговорно лице за спровођење добре произвођачке и хигијенске праксе и примену HACCP (члан 53. став 2);

22) брисана је (види члан 37. Закона - 17/2019-10)

23) не поступи у складу са **чланом 63.*** овог закона;

24) храна која носи ознаку традиционалног назива, имена порекла, географског порекла и назив „производ старог заната“, **као и друге националне шеме квалитета*** не испуњава услове, у складу са посебним прописима (члан 64);

25) храна која носи ознаку традиционалног назива, имена порекла, географског порекла и назив „производ старог заната“, **као и друге националне шеме квалитета*** поред општих захтева за декларисање и означавање не садржи и додатне податке из члана 64. овог закона (члан 65. став 1);

26) приликом узимања узорака хране или хране за животиње не стави бесплатно на располагање потребне количине узорака ради лабораторијског испитивања, надлежном инспектору (**члан 70. став 1**)*.

*Службени гласник РС, број 17/2019

Прекршај физичког лица

Члан 83.

Новчаном казном од 30.000 до 50.000 динара казниће се за прекршај физичко лице, ако:

1) се бави производњом и прометом хране и хране за животиње, а није уписано у Централни регистар објеката (члан 15. став 3);

2) не поднесе пријаву за упис у Централни регистар, а бави се производњом хране и хране за животиње, за које није предвиђено утврђивање испуњености услова за обављање одређене делатности (члан 15. став 7);

3) је отпочело обављање делатности пре уписа у Централни регистар, односно у регистар утврђен посебним прописом (члан 15. став 8);

4) стави у промет храну која није безбедна (члан 25. став 1);

5) стави у промет храну за животиње која није безбедна (члан 28. став 1);

6) храни животиње које служе за производњу хране, храном за животиње која није безбедна (члан 28. став 2);

7) не обезбеди да храна и храна за животиње у свим фазама производње и промета испуњава услове прописане овим законом и другим посебним прописима или не докаже испуњеност тих услова (члан 31);

8) нема успостављен систем и процедуре које обезбеђују доступност података о следљивости (члан 32. став 3);

9) у свим фазама производње и промета хране не обезбеди прописане услове у вези са хигијеном хране (члан 45. став 1);

10) лица на радним местима у производњи или промету хране која **рукују и*** долазе у додир са храном немају основна знања о хигијени хране и о личној хигијени, односно не носе радну одећу и обућу (члан 45. став 2);

11) у свим фазама производње и промета хране за животиње не обезбеди прописане услове у вези са хигијеном хране за животиње (члан 48);

12) у свим фазама производње и промета не обезбеди прописане услове за квалитет хране (члан 55. став 1);

13) у свим фазама производње и промета не обезбеди прописане услове за квалитет хране за животиње (члан 56. став 1);

14) први пут ставља у промет нову храну на територији Републике Србије или се таква храна нађе у промету, а нема дозволу (члан 61. став 1);*

15) не поступи по решењу инспектора у складу са овим законом.

*Службени гласник РС, број 17/2019

Члан 84.

Новчаном казном од 5.000 до 30.000 динара казниће се за прекршај физичко лице, ако:

1) ставља у промет храну и храну за животиње која није означена, декларисана, оглашена и изложена, у складу са овим законом и другим посебним прописом (члан 30. став 1);

2) не поступи у складу са чланом 30. став 2. овог закона чиме доводи потрошача у заблуду;

3) не поступи у складу са чланом 32. став 2. овог закона;

4) храна или храна за животиње коју ставља у промет или постоји вероватноћа да ће је ставити у промет није на одговарајући начин означена и евидентирана ради идентификације и следљивости (члан 32. став 4);

5) одмах не покрене поступак за повлачење хране из промета и о томе не обавести Министарство, односно министарство надлежно за послове здравља у случају када та храна више није под његовом непосредном контролом, а основано сумња или утврди да је у било којој фази производње и промета настала повреда прописаних услова безбедности хране (члан 33. став 1);

6) не поступи у складу са чланом 33. став 2. овог закона;

7) одмах не покрене поступак за повлачење хране из промета на мало и дистрибуције хране на основу информације о повреди прописаних услова за безбедност хране (члан 33. став 3);

8) не пружа информације које се односе на следљивост хране и не сарађује у активностима које предузимају субјекти у производњи и промету, као и Министарству, односно министарству надлежном за послове здравља (члан 33. став 4);

9) основано сумња или утврди да храна коју је ставио у промет може бити штетна за здравље људи, а о томе као и о предузетим мерама не обавести Министарство, односно министарство надлежно за послове здравља (члан 33. став 5);

10) спречава било које лице да сарађује са Министарством, односно министарством надлежним за послове здравља (члан 33. став 6);

11) одмах не покрене поступак за повлачење хране за животиње из промета и о томе не обавести Министарство у случају када та храна више није под његовом непосредном контролом, а основано сумња или утврди да је у било којој фази производње и промета настала повреда прописаних услова безбедности хране за животиње (члан 34. став 1);

12) не поступи у складу са чланом 34. став 2. овог закона;

13) на ефикасан и прецизан начин не информише власнике или држаоце животиња о разлогу повлачења хране за животиње и ако не захтева повраћај хране за животиње која им је већ испоручена, ако је то неопходно (члан 34. став 3);

14) одмах не покрене поступак за повлачење хране за животиње из промета на мало и дистрибуције хране за животиње на основу информације о повреди прописаних услова за безбедност хране за животиње (члан 34. став 4);

15) не пружи информације које се односе на следљивост хране за животиње и не сарађује у активностима које предузимају субјекти у производњи и промету, као и Министарство (члан 34. став 5);

16) основано сумња или утврди да храна за животиње коју је ставио у промет може бити штетна за здравље животиња, а о томе као и о предузетим мерама не обавести Министарство (члан 34. став 6);

17) спречава било које лице да сарађује са Министарством (члан 34. став 7);

18) брисана је (види члан 39. Закона - 17/2019-10)

19) не поступи у складу са **чланом 63.*** овог закона;

20) храна која носи ознаку традиционалног назива, имена порекла, географског порекла и назив „производ старог заната“, **као и друге националне шеме квалитета*** поред општих захтева за декларисање и означавање не садржи и додатне податке из члана 64. овог закона (члан 65. став 1);

21) приликом узимања узорака хране или хране за животиње не стави бесплатно на располагање потребне количине узорака ради лабораторијског испитивања, надлежном инспектору (**члан 70. став 1**)*.

*Службени гласник РС, број 17/2019

XVI. ПРЕЛАЗНЕ И ЗАВРШНЕ ОДРЕДБЕ

Рок за усклађивање правног лица, предузетника, односно физичког лица уписаног у Централни регистар са одредбама овог закона

Члан 85.

Правно лице и предузетник који се баве производњом и прометом хране и хране за животиње дужни су да своје пословање ускладе са одредбама овог закона најкасније у року од две године од дана ступања на снагу овог закона.

Физичко лице које се бави производњом хране и хране за животиње, а која је намењена промету дужно је да се усклади са одредбама овог закона најкасније у року од три године од дана ступања на снагу овог закона.

Субјект у пословању храном и храном за животиње из члана 15. став 7. овог закона дужан је да најкасније у року од шест месеци од дана ступања на снагу овог закона поднесе пријаву за упис у Централни регистар.

Повезивање података из регистара у Министарству

Члан 86.

Правно лице и предузетник уписани у одговарајући регистар у складу са посебним прописом даном ступања на снагу овог закона постају уписани у Централни регистар.

Физичко лице уписано у Регистар пољопривредних газдинстава сходно одредбама Уредбе о регистру пољопривредних газдинстава („Службени гласник РС”, бр. 119/08, 21/09 и 36/09) даном ступања на снагу овог закона постаје уписано у Централни регистар.

Настављање обављања послова лабораторијског испитивања

Члан 87.

Правно лице за које је на основу посебних прописа утврђено да испуњава услове за обављање послова лабораторијског испитивања у области безбедности хране и које је било овлашћено за обављање тих послова у складу са прописима који су важили до дана ступања на снагу овог закона, обављаће те послове до расписивања конкурса за обављање послова лабораторијског испитивања и програма мониторинга у складу са овим законом.

Примена подзаконских прописа

Члан 88.

Подзаконски прописи који се доносе на основу овлашћења из овог закона донеће се у року од две године од дана ступања на снагу овог закона.

До доношења подзаконских прописа на основу овлашћења из овог закона примењиваће се прописи донети на основу Закона о здравственој исправности животних намирница и предмета опште употребе („Службени лист СФРЈ”, број 53/91 и „Службени лист СРЈ”, бр. 24/94 – др. закон, 28/96 – др. закон и 37/02 и „Службени гласник РС”, бр. 101/05 – др. закон и 79/05 – др. закон), Закона о здравственом надзору над животним намирницама и предметима опште употребе („Службени гласник СРС”, бр. 48/77 – пречишћен текст, 24/85 – др. закон и 29/88 и „Службени гласник РС”, бр. 44/91 – др. закон, 53/93 – др. закон, 67/93 – др. закон, 48/94 – др. закон и 101/05 – др. закон) и Закона о контроли квалитета пољопривредних и прехранбених производа у спољнотрговинском промету („Службени лист СРЈ”, бр. 12/95, 28/96 – др. закон, 59/98 и „Службени гласник РС”, број 101/05 – др. закон), ако нису у супротности са овим законом.

Престанак важења ранијих закона

Члан 89.

Даном ступања на снагу овог закона престају да важе одредбе:

1) Закона о здравственој исправности животних намирница и предмета опште употребе („Службени лист СФРЈ”, број 53/91 и „Службени лист СРЈ”, бр. 24/94 – др. закон, 28/96 – др. закон и 37/02 и „Службени гласник РС”, бр. 101/2005 – др. закон и 79/2005 – др. закон) у делу који се односи на животне намирнице;

2) Закона о здравственом надзору над животним намирницама и предметима опште употребе („Службени гласник СРС”, бр. 48/77 – пречишћен текст, 24/85 – др. закон и 29/88 и „Службени гласник РС”, бр. 44/91 – др. закон, 53/93 – др. закон, 67/93 – др. закон, 48/94 – др. закон и 101/05 – др. закон), у делу који се односи на животне намирнице;

3) Закона о контроли квалитета пољопривредних и прехранбених производа у спољнотрговинском промету („Службени лист СРЈ”, бр. 12/95, 28/96 – др. закон, 59/98 и „Службени гласник РС”, број 101/05 – др. закон).

Ступање на снагу закона

Члан 90.

Овај закон ступа на снагу осмог дана од дана објављивања у „Службеном гласнику Републике Србије”, с тим што се одредбе закона које се односе на увођење НАССР, на систем брзог обавештавања и узбуђивања, хитне мере и управљање кризним ситуацијама, као и на мониторинг примењују од 1. јануара 2009. године.

ОДРЕДБЕ КОЈЕ НИСУ УНЕТЕ У „ПРЕЧИШЋЕН ТЕКСТ” ЗАКОНА

Закон о изменама и допунама Закона о безбедности хране: „Службени гласник РС”, број 17/2019-10

Члан 40.

Правно лице и предузетник који се баве производњом и прометом хране и хране за животиње дужни су да своје пословање ускладе са одредбама овог закона најкасније у року од годину дана од дана ступања на снагу овог закона.

Члан 41.

Дирекција за националне референтне лабораторије основана Законом о безбедности хране („Службени гласник РС”, број 41/09) наставља са радом у складу са делокругом утврђеним овим законом.

Лабораторије којима је на основу Закона о безбедности хране („Службени гласник РС”, број 41/09) путем конкурса уступљено обављање послова од јавног интереса настављају да обављају те послове до истека периода на који су им послови уступљени.

Члан 42.

Подзаконски прописи за спровођење овог закона биће донети у року од годину дана од дана ступања на снагу овог закона.

Члан 43.

Даном почетка примене овог закона престају да важе:

1) одредба члана 29. Закона о ветеринарству („Службени гласник РС”, бр. 91/05, 30/10 и 93/12);

2) одредба члана 8. Закона о органској производњи („Службени гласник РС”, број 30/10).

Члан 44.

Овај закон ступа на снагу осмог дана од дана објављивања у „Службеном гласнику Републике Србије”, а примењује се од 1. априла 2019. године.